

MINISTERSTWO
ROZWOJU

POZnań*
metropolia

Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki

Wykonawca

Konsorcjum:

Agnieszka Podgórska

Bartosz Burzyński

Jarosław Kamiński

Tomasz Kuźniar

Wojciech Zabawa

Opracowanie

Tomasz Kuźniar

na rzecz:

Stowarzyszenia Metropolia Poznań

Finansowanie z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Poznań, 13 marca 2017 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE PROGNOZY	3
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	3
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZAŃ Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
2.1. CELE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	4
2.2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	5
2.3. POWIĄZANIA PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
4. ANALIZA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU	8
5. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA ORAZ OCENA JEGO STANU	12
5.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O OBSZARZE OBJĘTYM MIEJSCOWYM PLANEM ORAZ WOKÓŁ OBSZARU OPRACOWANIA	12
5.2. POŁOŻENIE TERENU W PONADLOKALNYM SYSTEMIE POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH.....	13
5.3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	13
5.4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	15
5.5. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	16
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU USTALEŃ PLANU	20
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	21
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PLANU	21
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU NA ŚRODOWISKO	24
9.1. OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ W TYM CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	24
9.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE.....	29
10. CHARAKTERYSTYKA I OCENA ISTNIEJĄCYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W USTALENIACH MIEJSCOWEGO PLANU W ASPEKCIE OCHRONY ŚRODOWISKA	35
10.1. OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA	35
10.2. OCENA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	36

11. WNIOSKI.....	36
11.1. PROPONOWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNE ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000.....	36
11.2. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO.....	38
11.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	38
11.4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	38
12. STRESZCZENIE SPORĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	39
13. ZESTAWIENIE MATERIAŁÓW WYKORZYSTANYCH PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY	50

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE PROGNOZY

Podstawę prawną wykonania niniejszej prognozy stanowi Uchwała Nr XIV/146/2015 Rady Gminy Komorniki z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki, zmieniona Uchwałą Nr XIX/215/2016 Rady Gminy Komorniki z dnia 31 marca 2016 r.

Podstawę prawną wykonania samej prognozy stanowią:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25],
- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. [26],

oraz następujące dyrektywy unijne:

- Dyrektywa 2001/42/WE (SEA Directive) z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001 r.), określająca wymagania przeprowadzenia oceny w odniesieniu do planów mogących mieć znaczące oddziaływanie na środowisko. Jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowywanych dokumentach dla wspierania zrównoważonego rozwoju,
- Dyrektywa 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Dyrektywy Rady 85/337/WE i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z 26.06.2003 r.),
- Dyrektywa 2003/4/WE w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska, dostosowana do postanowień Konwencji z Arhus, gwarantująca dostęp do informacji o środowisku będących w posiadaniu organów władzy publicznej, każdemu, kto zwróci się z wnioskiem o ich udostępnienie.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25] prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Celem prognozy opracowanej dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki jest identyfikacja i ocena skutków oddziaływania ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu, warunki życia i zdrowia ludzi, środowisko kulturowe, zabytki i dobra materialne, będących potencjalnym wynikiem realizacji projektowanego zagospodarowania przestrzeni.

W prognozie oddziaływania na środowisko, w oparciu o wykonane opracowania dotyczące charakterystyki i stanu środowiska przedmiotowego terenu, dokonano identyfikacji najważniejszych uwarunkowań ekofizjograficznych na obszarze objętym projektem planu zagospodarowania przestrzennego na tle uwarunkowań przyrodniczych w skali gminy i w skali regionalnej.

W wyniku analiz wskazuje się istotne potencjalne konflikty między użytkownikami przestrzeni, realizację założonych celów ekologicznych i ich wpływ na elementy środowiska, świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu, warunki życia i zdrowia ludzi, a także możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska.

Pełen zakres niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25].

Zgodnie z ww. artykułami niniejsza prognoza zawierać powinna:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- analizę i ocenę stanu środowiska na obszarze objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- analizę i ocenę celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZAŃ Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. CELE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przedmiotem planu jest ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki.

Zakres ustaleń planu wynika z Uchwały Nr XIV/146/2015 Rady Gminy Komorniki z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki, zmieniona Uchwałą Nr XIX/215/2016 Rady Gminy Komorniki z dnia 31 marca 2016 r.

Plan miejscowy składa się z treści uchwały oraz integralnych części:

- 1) rysunki planu, zatytułowane „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki” wraz z wyrysem

ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki – w skali 1:1000:

- a) dla obszaru położonego w miejscowości Plewiska – załącznik nr 1,
 - b) dla obszaru położonego w miejscowości Wiry – załącznik nr 2,
 - c) dla obszaru położonego w miejscowości Szreniawa – załącznik nr 3;
- 2) rozstrzygnięcia Rady Gminy Komorniki w sprawie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyłożonego do publicznego wglądu, stanowiące załącznik nr 4;
- 3) rozstrzygnięcia Rady Gminy Komorniki o sposobie realizacji zapisanych w planie zadań z zakresu infrastruktury technicznej oraz zasadach ich finansowania należących do zadań własnych gminy, stanowiące załącznik nr 5.

Na obszarze objętym miejscowym planem ustala się następujące przeznaczenie terenów:

- 1) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1:
 - a) teren parkingu publicznego oznaczony symbolem 1.KD-Lt;
 - b) teren drogi publicznej – klasa lokalna oznaczony symbolem 1.KD-L;
 - c) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej oznaczony symbolem 1.MN/U;
 - d) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 1.ZP.
- 2) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Wiry, oznaczonego na załączniku nr 2:
 - a) teren kolejowy oznaczony symbolem 2.kk;
 - b) teren parkingu publicznego oznaczony symbolem 2.KD-Lt;
 - c) teren drogi publicznej – klasa dojazdowa oznaczone symbolami 2.KD-D;
 - d) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 2.ZP;
 - e) teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyka oznaczony symbolem 2.E.
- 3) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3:
 - a) teren kolejowy oznaczony symbolem 3.kk;
 - b) tereny parkingów publicznych oznaczone symbolami 3.KD-Lt;
 - c) teren drogi publicznej – klasa lokalna oznaczony symbolem 3.KD-L;
 - d) tereny dróg publicznych – klasa dojazdowa oznaczone symbolami 3.KD-D1, 3.KD-D2;
 - e) teren parkingu oznaczony symbolem 3.KP;
 - f) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzonej oznaczony symbolem 3.MN;
 - g) teren usług sportu i rekreacji oznaczony symbolem 3.US;
 - h) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 3.ZP.

Potrzeba opracowania planu miejscowego dla przedmiotowych obszarów wynika z konieczności stworzenia niezbędnych podstaw planistycznych dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”. Celem dokumentu jest utworzenie systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych, czyli miejsc umożliwiających dogodną zmianę środka transportu, wyposażonych w infrastrukturę niezbędną dla obsługi podróżnych. Planowane w ramach programu inwestycje polegać będą przede wszystkim na wyposażeniu istniejących stacji i przystanków kolejowych w dodatkowe elementy infrastruktury komunikacyjnej umożliwiającej integrację transportu autobusowego, samochodowego, rowerowego i ruchu pieszego z transportem szynowym. W ramach planowanych inwestycji przewiduje się m.in. realizację parkingów typu P&R, parkingów rowerowych oraz zatok i przystanków autobusowych.

Nadrzędnym celem realizacji programu jest poprawa integralności obszaru metropolitalnego poprzez rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego stanowiącego alternatywę dla indywidualnych form transportu. Budowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej przyczyni się do zwiększenia dostępności poszczególnych obszarów, zmniejszenia obciążenia sieci drogowej i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

2.2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zawartość projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z treści art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [26]. W projekcie planu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, określono:

- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu,

- zasady kształtowania krajobrazu,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej,
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów,
- granice i sposób zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych,
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości w rozumieniu przepisów odrębnych,
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- stawki procentowe, na podstawie, których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [26].

W ustaleniach planu nie określa się ponadto sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

2.3. POWIĄZANIA PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przy wykonaniu prognozy uwzględniono dokumenty, które zostały opracowane na różnych poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Głównym założeniem dotyczącym zagospodarowania i użytkowania terenu objętego planem miejscowym jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z ustaleniami Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 [13]. Poprawa jakości środowiska, realizacja zasady zrównoważonego rozwoju, powstrzymanie niekorzystnych zmian klimatu oraz ochrona zasobów naturalnych, w tym różnorodności biologicznej, to najważniejsze zadania Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki uwzględniono również kierunki określone w Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020 [22], w której przykładą się większą rolę do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju, które warunkują jakość życia. Cel generalny zaktualizowanej Strategii sformułowano jako „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Model konstrukcji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawiera wzajemne relacje między poszczególnymi elementami określonymi w zaktualizowanej Strategii, tj. racjonalne gospodarowanie przestrzenią uwzględniające specyficzne uwarunkowania społeczno-gospodarcze i przyrodnicze, daje szansę równomiernego rozwoju i dostosowania nowoczesnych działań zmierzających do ochrony zasobów przed niewłaściwym użytkowaniem.

Projekt planu miejscowego nie jest sprzeczny z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zatwierdzonego Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. [12]. Obszar gminy Komorniki znalazł się w strefie intensywnych procesów urbanizacyjnych. Strefa ta jest miejscem najbardziej dynamicznych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a co za tym idzie nagromadzenia konfliktów przestrzennych. Dominująca rolę odgrywają tu funkcje charakterystyczne dla wielkich miast oraz towarzyszące im cechy charakterystyczne dla obszarów silnie zurbanizowanych. Zgodnie z ustaleniami Planu województwa dostępność do usług wyspecjalizowanych, do rynków zbytu, do najważniejszych węzłów komunikacyjnych jest istotą rozwoju tej strefy. Koncentracja na ograniczonej przestrzeni dużego potencjału społecznego i gospodarczego powodować będzie powstawanie

konfliktów przestrzennych. Ze względu na wysoką dynamikę procesów przestrzennych w tym obszarze za najistotniejsze uznano: dążenie do zapewnienia poprawy dostępności do centrów miast, również poprzez tworzenie zintegrowanej komunikacji publicznej, kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, uwzględniającej duży popyt na tereny budowlane, przy ograniczonym zasobie wolnych terenów. Istotne jest wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanych, które wymagają rewitalizacji lub zmiany funkcji (tereny przemysłowe, tereny pomilitarne), jak również koncentracja zabudowy i ochrona walorów środowiska przyrodniczego, a także dążenie do wielofunkcyjności, rozumianej jako integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów o różnym przeznaczeniu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie narusza także ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki [23]. Studium określa politykę przestrzenną gminy, w tym także lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Studium [23] na obszarach objętych planem miejscowym wskazuje przede wszystkim tereny osiedleńcze mieszane (Plewiska i Wiry) oraz tereny usług turystyki, sportu i rekreacji i tereny zamknięte (Szreniawa).

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny kolejowe, tereny parkingów publicznych, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzonej, teren usług sportu i rekreacji i teren zieleni urządzonej, wraz z układem komunikacyjnym, zgodnie z ustaleniami Studium [23]. Obszary objęte projektem planu są jedynie w części objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stąd konieczność wprowadzenia kompleksowych regulacji dla przedmiotowego obszaru.

W Studium określa się również obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów oraz kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, które zostały uwzględnione w projekcie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki.

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki sporządzono uwzględniając wymagania ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25].

Zastosowano metody opisowe dotyczące charakterystyki środowiska oraz wykorzystano dostępne wskaźniki określające jego stan. Uwzględniono także informacje zawarte w obowiązującym Studium [23], prognozach oddziaływań na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z obszarem objętym projektem planu miejscowego, a także innych dokumentach regionalnych i lokalnych, odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

W pierwszej części ocenie poddano obecny stan środowiska przyrodniczego, co pozwoliło na określenie walorów i zasobów środowiska oraz istotnych problemów dotyczących ochrony środowiska tego obszaru. Uwzględniono położenie obszaru objętego projektem planu miejscowego w ponadlokalnym systemie przyrodniczym obejmującym formy ochrony przyrody, powiązania hydrograficzne i morfologiczne.

W drugim etapie dokonano oceny wpływu realizacji poszczególnych ustaleń projektu planu na środowisko z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Analizę i ocenę stanu środowiska wykonano na podstawie danych państwowego monitoringu środowiska na poziomach krajowym i regionalnym oraz danych z dostępnych dokumentów strategicznych.

Podstawowymi materiałami wykorzystanymi przy opracowaniu niniejszej prognozy były:

- 1) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, Uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. [12];
- 2) Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. WBPP Poznań 2008 r. [14];
- 3) Zaktualizowana Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020 r. Uchwała Nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. [22];
- 4) Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020. WBPP Poznań 2012 r. [15];

- 5) Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020. Uchwała Nr XXII/580/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r. [17];
- 6) Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017. Uchwała Nr XXV/440/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r. [11];
- 7) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki, Uchwała Nr LII/348/2010 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 października 2010 r. z późn. zm. [23];
- 8) Opracowane ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki. Poznań 2015 [10];
- 9) Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020. Poznań 2013 r. [16].

4. ANALIZA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU

Do najważniejszych zasad zapisanych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki, a mających wpływ na środowisko i krajobraz terenu objętego projektem planu należą:

W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- 1) zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- 2) w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie na bazie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii;
- 3) w zakresie ochrony przed hałasem – nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych, na terenach oznaczonych symbolami:
 - a) MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) MN/U jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - c) US jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- 4) w zakresie gospodarowania odpadami – nakaz gromadzenia i zagospodarowania odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi,
- 5) w zakresie zagospodarowania mas ziemnych:
 - a) nakaz wykorzystania mas ziemnych, spełniających standardy jakości gleb lub ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom,
 - b) dopuszczenie usuwania nadmiarów mas ziemnych poza obszary planu zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 6) w zakresie ochrony zieleni:
 - a) nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
 - b) nakaz zachowania istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy nakaz ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach obszarów objętych planem;
- 7) zakaz lokalizacji miejsc postojowych oraz dojeżdż i dojazdów na terenach stanowiących powierzchnię biologicznie czynną w obrębie poszczególnych terenach objętych planem.

W zakresie zasad kształtowania krajobrazu ustala się:

nakaz kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej:

- 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego – archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej obejmującą zewidencjonowane stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 53-26/260 w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1, w której obowiązuje:
 - a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej,
 - b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;
- 2) w zakresie ochrony zabytków w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3:
 - a) nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:
 - budynek dworca kolejowego, dz. nr 18/8, położony na terenie oznaczonym symbolem 3.kk,
 - budynek mieszkalny, dz. nr 18/2, położony na terenie oznaczonym symbolem 3.MN,
 - budynek gospodarczy, dz. nr 18/1, położony na terenie oznaczonym symbolem 3.MN,
 - b) nakaz uwzględnienia wytycznych konserwatorskich dla obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków:
 - nakaz uzgodnienia wszelkich prac budowlanych i konserwatorskich prowadzonych przy obiektach zabytkowych z Powiatowym Konserwatorem Zabytków,
 - nakaz zachowania historycznej nawierzchni kamiennej na obszarze stacji kolejowej „Szreniawa”;
- 3) w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, ustala się:
 - a) zakaz lokalizacji dominant wysokościowych o wysokości równej lub większej niż 15 m n.p.m.,
 - b) zakaz lokalizacji urządzeń technicznych niezwiązanych z funkcjonowaniem i obsługą stacji kolejowej.
- 4) nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.

W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i obszarów osuwania się mas ziemnych, ustala się nakaz uwzględnienia ograniczeń wynikających z położenia obszarów objętych planem w zasięgu:

na terenach oznaczonych symbolami 2.kk, 3.kk, 1.KD-Lt, 2.KD-Lt, 3.KD-Lt, 1.KD-L, 3.KD-L, 2.KD-D, 3.KD-D1, 3.KD-D2, ustala się kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeby kształtowania przestrzeni publicznych:

- 1) Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna” – dla terenów oznaczonych symbolami 2.kk, 2.KD-Lt, 2.KD-D, 2.ZP, 2.E, 3.kk, 3.KD-Lt, 3.KD-L, 3.KD-D1, 3.KD-D2, 3.KP, 3.MN, 3.US, 3.ZP,
- 2) Wielkopolskiego Parku Narodowego – dla terenów oznaczonych symbolami 3.KD-Lt, 3.KD-L, 3.KD-D1, 3.US, 3.ZP, zgodnie z oznaczeniami na rysunku planu;
- 3) otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego – dla terenów oznaczonych symbolami 3.kk, 3.KD-L, 3.KD-D1, 3.KD-D2, 3.KP, 3.MN, zgodnie z oznaczeniami na rysunku planu;
- 4) obszaru Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017 – dla terenów oznaczonych symbolami 3.KD-Lt, 3.KD-L, 3.KD-D1, 3.KD-D2, 3.US, 3.ZP, zgodnie z oznaczeniami na rysunku planu.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenu oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się:

- 1) obszary oznaczone na rysunku planu jako pas techniczny napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia o szerokości 11,0 m w obie strony od osi linii, w którym obowiązuje:
 - a) nakaz uwzględnienia wymagań wynikających z przepisów odrębnych dotyczących lokalizacji budynków od skrajnych przewodów elektrycznych,
 - b) w przypadku skablowania linii elektroenergetycznej nie obowiązują ustalenia zawarte w pkt a);
- 2) nakaz zapewnienia odpowiedniej izolacyjności akustycznej w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej w budynkach położonych na terenach w zasięgu strefy podwyższonego poziomu hałasu związanego z oddziaływaniem lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny w granicach obszarów objętych planem;
- 3) ze względu na położenie w zasięgu powierzchni ograniczających lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny:
 - a) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1 – zakaz lokalizacji obiektów o wysokości równej lub większej niż 190 m n.p.m. oraz obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza, w tym w szczególności napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów, wież i anten, o wysokości równej lub większej niż 180 m n.p.m.,
 - b) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Wiry, oznaczonego na załączniku nr 2 – zakaz lokalizacji obiektów o wysokości równej lub większej niż 200 m n.p.m. oraz obiektów trudno dostrzegalnych z powietrza, w tym w szczególności napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów, wież i anten, o wysokości równej lub większej niż 190 m n.p.m.
- 4) nakaz zgłaszania do Szefostwa Służb Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP wszelkich projektowanych budowli o wysokości równej i większej niż 50,0 m n.p.t. przed wydaniem pozwolenia na budowę;
- 5) zakaz lokalizacji obiektów budowlanych oraz nasadzeń zieleni wysokiej w strefie ochronnej magistrali wodociągowej DN 1000 mm o szerokości po 5,0 m od osi przewodu w obie strony zgodnie z rysunkiem planu.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej ustala się m.in.:

- 1) W zakresie komunikacji:
 - a) nakaz zachowania istniejącego układu komunikacyjnego z dopuszczeniem jego rozbudowy zgodnie z ustaleniami niniejszej uchwały i przepisami odrębnymi,
 - b) obsługę komunikacyjną terenów objętych planem w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1:
 - dla terenu oznaczonego symbolem 1.KD-Lt – poprzez drogę publiczną klasy lokalnej oznaczoną symbolem 1.KD-L,
 - dla terenu oznaczonego symbolem 1.MN/U – poprzez zjazd z drogi powiatowej nr 2387P zlokalizowanej poza granicą obszaru objętego planem lub drogę publiczną klasy lokalnej oznaczoną symbolem 1.KD-L;
 - c) obsługę komunikacyjną terenów objętych planem w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Wiry, oznaczonego na załączniku nr 2:
 - dla terenu oznaczonego symbolem 2.kk – poprzez parking publiczny oznaczony symbolem 2.KD-Lt,
 - dla terenu oznaczonego symbolem 2.KD-Lt – poprzez zjazd z drogi gminnej – ul. Dworcowej zlokalizowanej poza granicą obszaru objętego planem,
 - dla terenu oznaczonego symbolem 2.E – poprzez zjazd z drogi gminnej – ul. Dworcowej zlokalizowanej poza granicą obszaru objętego planem;
 - d) obsługę komunikacyjną terenów objętych planem w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3:
 - dla terenu oznaczonego symbolem 3.kk – poprzez drogę publiczną klasy dojazdowej

- oznaczoną symbolem 3.KD-D1,
 - dla terenu oznaczonego symbolem 3.KD-Lt – poprzez drogę publiczną klasy dojazdowej oznaczoną symbolem 3.KD-D1,
 - dla terenu oznaczonego symbolem 3.KP – poprzez drogę publiczną klasy dojazdowej oznaczoną symbolem 3.KD-D2 lub drogę publiczną klasy dojazdowej oznaczoną symbolem 3.KD-D1,
 - dla terenu oznaczonego symbolem MN – poprzez drogę publiczną klasy dojazdowej oznaczoną symbolem 3.KD-D1,
 - dla terenu oznaczonego symbolem US – poprzez drogę publiczną klasy dojazdowej oznaczoną symbolem 3.KD-D2;
- e) nakaz docelowego wyznaczenia stanowisk postojowych służących obsłudze przystanków kolejowych i stacji kolejowej z możliwością etapowania realizacji inwestycji w ilości co najmniej:
- 120 na terenie parkingu publicznego oznaczonego symbolem 1.KD-Lt,
 - 15 na terenie parkingu publicznego oznaczonego symbolem 2.KD-Lt,
 - 100 na terenie parkingu publicznego oznaczonego symbolem 3.KD-Lt,
- f) minimalną liczbę stanowisk postojowych dla samochodów osobowych zlokalizowanych w obrębie działki na terenach oznaczonych symbolami MN, MN/U i US:
- 2 stanowiska postojowe na każdy lokal mieszkalny,
 - 4 stanowiska postojowe na 10 miejsc konsumpcyjnych dla obiektów gastronomicznych,
 - 4 stanowiska postojowe na 10 miejsc noclegowych oraz 1 stanowisko postojowe dla autobusów dla obiektów zamieszkania zbiorowego, w tym hoteli i budynków świadczących usługi hotelarskie oferujących więcej niż 40 miejsc noclegowych,
 - 5 stanowisk postojowych dla przedszkoli,
 - 1 stanowisko postojowe na każde 50 m² powierzchni użytkowej budynków usługowych innych niż wymienione wyżej,
 - sumaryczną ilość miejsc postojowych dla obiektów wielofunkcyjnych,
- g) nakaz wyznaczenia stanowisk postojowych dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) W zakresie zaopatrzenia w wodę:
- a) nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej,
 - b) zachowanie istniejącej sieci wodociągowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy,
 - c) nakaz zapewnienia wody dla celów przeciwpożarowych;
- 3) W zakresie odprowadzenia ścieków:
- a) nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej,
 - b) do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków,
 - c) zachowanie istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy,
 - d) dopuszczenie lokalizacji lokalnych przepompowni ścieków;
- 4) W zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych:
- a) nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci,
 - b) do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych,
 - c) zachowanie istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy,
 - d) zakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych z obszaru objętego planem do kanalizacji deszczowej mającej za zadanie odwodnienie pasa drogowego drogi powiatowej oznaczonej symbolem 3.KD-L;

- 5) W zakresie zaopatrzenia w gaz – docelowe podłączenie terenów objętych planem do sieci gazowej;
- 6) W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:
 - a) zachowanie istniejącej sieci elektroenergetycznej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy,
 - b) dopuszczenie lokalizacji nowych linii elektroenergetycznych wyłącznie jako sieci podziemnych,
 - c) dopuszczenie lokalizacji stacji transformatorowych wbudowanych lub kontenerowych z zapewnieniem dostępu do drogi publicznej.
- 7) W zakresie infrastruktury technicznej związanej z obsługą linii kolejowej – dopuszczenie lokalizacji nowych oraz zachowanie istniejących sieci i urządzeń, z możliwością ich przebudowy oraz rozbudowy.

W planie nie określa się szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości w rozumieniu przepisów odrębnych. W ustaleniach planu nie określa się ponadto sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

5. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA ORAZ OCENA JEGO STANU

5.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O OBSZARZE OBJĘTYM MIEJSCOWYM PLANEM ORAZ WOKÓŁ OBSZARU OPRACOWANIA

Gmina Komorniki położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie poznańskim. Od północnego-wschodu graniczy bezpośrednio z miastem Poznań w związku z czym należy do obszaru metropolitalnego aglomeracji poznańskiej. Powierzchnia gminy wynosi 66,55 km². Bezpośrednimi sąsiadami gminy Komorniki są gminy: od północnego wschodu – Poznań i Luboń, od południowego wschodu – Puszczykowo, od południa – Mosina, od południowego zachodu – Stęszew, od północnego zachodu – Dopiewo [16].

Sieć komunikacyjna gminy, którą tworzą linie kolejowe i drogi, jest dobrze rozwinięta. Wzdłuż północnej granicy gminy biegnie linia kolejowa relacji Poznań – Rzepin ze stacją w Plewiskach, przez południową część gminy przebiega linia kolejowa relacji Poznań – Sulechów ze stacją w Szreniawie i z przystankami Wiry i Trzebaw-Rosnówko, a w części południowo-wschodniej – linia kolejowa relacji Poznań – Wrocław. Przez gminę Komorniki przebiega autostrada A2 Warszawa-Berlin oraz sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych i wewnętrznych.

Obszary objęte projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki obejmują tereny położone w Plewiskach, Wirach i Szreniawie o łącznej powierzchni około 8,73 ha.

Obszar objęty planem w miejscowości Plewiska od północy graniczy z linią kolejową nr 3 Poznań Główny – Rzepin, od wschodu z drogą powiatową nr 2387P (ul. Grunwaldzka), od południa z terenami zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a od zachodu z terenami rolniczymi. Przy północnej granicy obszaru zlokalizowany jest przystanek kolejowy „Poznań Junikowo”. Obszar w większości jest niezagospodarowany i obejmuje tereny rolnicze. Jedynie w północno-wschodniej części w jego granicach znajduje się jeden teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Przez obszar przebiega ponadto napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV.

Obszar objęty planem w miejscowości Wiry obejmuje fragment linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz z przystankiem kolejowym „Wiry” wraz z terenami przyległymi od strony południowo-wschodniej. W zachodniej części obszaru zlokalizowany jest przystanek kolejowy (perony) Pozostała część obszaru jest niezagospodarowana, użytkowana rolniczo.

Obszar objęty planem w miejscowości Szreniawa obejmuje fragment linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz ze stacją kolejową „Szreniawa” wraz z terenami przyległymi od strony południowo-wschodniej. W zachodniej części obszaru zlokalizowana jest stacja kolejowa (budynek dworcowy, perony, miejsca postojowe, plac przeładunkowy) oraz jeden budynek mieszkalny jednorodzinny i budynek gospodarczy. W południowej części znajduje się natomiast parking służący sąsiademu Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Wschodnia część obszaru jest niezagospodarowana, użytkowana rolniczo.

5.2. POŁOŻENIE TERENU W PONADLOKALNYM SYSTEMIE POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Powiązania przyrodnicze analizowanego obszaru z otoczeniem odnoszą się głównie do liniowych i powierzchniowych struktur przyrodniczych:

- analizowane obszary znajdują się w strefie wpływu wiatrów z sektora zachodniego. Ze względu na brak zwartych kompleksów leśnych w sąsiedztwie obszarów lub ich lokalizację po stronie południowej należą one do terenów dobrze przewietrzanych,
- obszary w miejscowości Plewiska i Wiry położone są poza obszarami objętymi ochroną prawną, natomiast obszar w miejscowości Szreniawa położony jest w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny, obszaru Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017
- obszary położone są w obrębie Poznańskiego Przełomu Warty (315.52) wchodzącego w skład Pojezierza Wielkopolskiego (315.5),
- obszary objęte projektem planu w miejscowości Wiry i Szreniawa położone są w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144.

5.3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Położenie geograficzne

Według podziału kraju na regiony fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego obszary objęte opracowaniem położony jest na Pojezierzu Wielkopolskim (315.5), w obrębie mezoregionu Pojezierze Poznańskie (315.51). Obszary stanowią wysoczyznę morenową, leżącą na wysokości 75-100 m n.p.m. Występują dość liczne, ale niewielkie jeziora, głównie rynnowe.

Rzeźba terenu

Z analizy mapy sytuacyjno-wysokościowej wyraźnie wynika małe urozmaicenie rzeźby terenów. Pod względem geomorfologicznym tereny stanowią fragment wysoczyzny morenowej o wysokościach ok. 79-80 m. n.p.m. w Plewiskach, ok. 72-73 m. n.p.m. w Wirach i ok. 82-89 m n.p.m. w Szreniawie.

Warunki geologiczno-gruntowe

Gmina Komorniki położona jest w północnej części Monokliny Przedśudeckiej, w obrębie tzw. Jednostki Poznania, w mniejszej jednostce III rzędu zwanej Monokliną Wolsztyńsko-Jarocińską. Obszar budują utwory wieku prekambryjskiego i paleozoicznego, do karbonu włącznie. Utwory te były deformowane podczas wielu orogenez, ostateczne sfałdowanie nastąpiło w wyniku orogenezy waryscyjskiej. Miąższość utworów trzeciorzędowych sięga 140-150 m. Seria ta składa się z utworów piaszczysto-mułowcowo-ilastych pochodzących z oligocenu. Powyżej zalegają piaski i mułki piaszczyste miocenu z poziomami węgla brunatnych oraz żyły iłków węglistych. Nad osadami mioceńskimi występują ily pstre pochodzące z pliocenu.

Utwory czwartorzędowe zalegające na iłach plioceńskich osiągają miąższość od kilku do 80 m. Utwory te reprezentowane są głównie przez gliny zwałowe zlodowceń krakowskiego, środkowopolskiego i bałtyckiego oraz osady fluwioglacjalne i interglacjalne. Czwartorzędowe utwory plejstoceńskie stanowią piaski, żwiry, mułki wodnolodowcowe oraz gliny morenowe. Na glinach morenowych górnych stanowiących podstawowy poziom powierzchniowej budowy geologicznej zalegają utwory wodnolodowcowe kemów, ozów, sandrów oraz w dolinie rzeki Warty piaski terasowe. Zachodnia i północno-wschodnia część gminy zbudowane jest z utworów zwałowych w postaci glin morenowych oraz piasków i żwirów zwałowych. W najwyższej i najniższej położonych obszarach gminy występują materiały wodnolodowcowe (piaski, żwiry wodnolodowcowe, mady rzeczne, torfy i namuły). Budują one wzgórza i wały kemo i ozopodobne występujące w okolicach Chomęcic, na południowy wschód od Szreniawy i na południowy zachód i południowy wschód od Komornik. Tworzą także dna rynien glacialnych Chomęciko-Jarosławskiej i Rosnowiecko-Szreniawskiej, dno doliny Wirynki oraz terasy Warty. Utwory holoceniowe w postaci piasków rzecznych, namułów organicznych i torfów występują jedynie w nielicznych miejscach form wkłęstych [16].

Zasoby kopalin

Na podstawie Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31 grudnia 2013 r. można stwierdzić, że na analizowanych obszarach nie występują żadne udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Warunki wodne

Obszary objęte projektem planu położone są w dorzeczu Warty, przy czym obszar w miejscowości Plewiska należy do zlewni Strumienia Junikowskiego, a obszary w miejscowości Wiry i Szreniawa – w zlewni Wirynki.

Obszary odwadniane są poprzez system rowów i cieków uchodzących do Strumienia Junikowskiego i Wirynki [9].

Wody powierzchniowe

Na obszarach objętych projektem planu miejscowego nie występują cieki i zbiorniki wodne.

Wody gruntowe

Głębokość występowania wód podziemnych związana jest z ukształtowaniem terenu. Na obszarach planu głębokość ta wynosi do ok. 2 m p.p.t. Poziom wód gruntowych jest najbardziej narażony na zanieczyszczenia z uwagi na brak izolacji w postaci nadległych, nieprzepuszczalnych warstw. Wody są zwykle średnio twarde i twarde, bardzo często zanieczyszczone związkami żelaza i azotu ze źródeł powierzchniowych i punktowych.

Wody podziemne

Użytkowane piętro czwartorzędowe występuje w obrębie poziomu międzyglinowego górnego i środkowego. Poziom międzyglinowy górny w mniejszym stopniu narażony na zanieczyszczenia antropogeniczne, charakteryzuje się wysokim poziomem związków żelaza. Wody są zdatne do picia po przeprowadzeniu prostego uzdatniania wymagają ochrony profilaktycznej opartej o racjonalizację zabiegów rolniczych i zapobieganie zanieczyszczeniom komunalno-bytowym,

Piętro trzeciorzędowe występuje w poziomie mioceńskim – wody niewymagające ochrony profilaktycznej z uwagi na izolację nadległych form nieprzepuszczalnych, stężenia zanieczyszczeń zwykle nie przekraczają dopuszczalnych norm, wyjątek stanowi żelazo, którego zawartość sięga 3,5 mg/dm³ [16].

Północna część gminy Komorniki leży poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, natomiast południowa część znajduje się w obrębie GZWP nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”. GZWP nr 144 położony jest w utworach czwartorzędowych o charakterze porowym. Zasoby dyspozycyjne zbiornika szacowane są na 480 tys. m³/d. Średnia głębokość ujęć wynosi 60 m. Całość zbiornika znajduje się pod ochroną – utworzono Obszar Wysokiej Ochrony wód podziemnych (OWO). Obszary objęte projektem planu w miejscowości Wiry i Szreniawa położone są w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (Dyrektywa 2000/60/WE) z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej wprowadziła zasadę zarządzania, ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi w obszarach hydrograficznych. Ten sposób gospodarowania wodami wywołał konieczność m.in. wydzielenia jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Gmina Komorniki położona jest w granicach JCWPd nr 62. Zarządzanie częściami wód należy do obowiązków Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Gleby

Na obszarze gminy Komorniki wydzielono następujące typy i podtypy gleb: pseudobielicowe, czarne ziemie, gleby brunatne właściwe, gleby mineralne mułowo-torfowe. Na terenie gminy użytki rolne charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem wartości rolniczych.

Grunty kompleksu 4 – żytniego bardzo dobrego stanowią największą powierzchnię. Przeważnie są to gleby pseudobielicowe, które wykazują częściowo skład mechaniczny piasków gliniastych mocnych, średnio głęboko podścielonych gliną, a w większości – piasków gliniastych lekkich, płytko podścielonych materiałem zwiążlejszym. Pod wpływem systematycznych zabiegów nawozowych oraz dzięki długoletniej, prawidłowej agrotechnice gleby te powinny być użytkowane jako gleby pszenne, ale także jako gleby jęczmienne i żytnie. Wśród korzystnych kompleksów wyróżniono również czarne ziemie i gleby brunatne właściwe, które wykształciły się z glin – kompleksu II pszenego dobrego. Gleby te występują głównie w rejonie Głuchowa, Komornik i Chomęcic. Wysoka żyzność i zdolność akumulacyjna oraz duży zapas wody pozwala na szeroki zakres doboru roślin uprawianych, a także wykorzystanie tych gleb na potrzeby warzywnictwa i sadownictwa.

Do okresowo niekorzystnych dla upraw kompleksów należy kompleks V żytni dobry, którego gleby są wyraźnie lżejsze, mniej zasobne w składniki pokarmowe, wykazujące większą wrażliwość na okresowe niedobory wilgoci w okresie wegetacyjnym. Aby zapewnić dobre plony, konieczne są ciągłe zabiegi

agrotechniczne oraz systematyczne nawożenie. Gleby tego kompleksu są glebami typowo żytioziemniaczanymi. Występują one głównie w rejonie Rosnówka i Walerianowa oraz w wielu innych miejscach na obszarze Gminy.

Najślabsze kompleksy, czyli kompleks VI żytni słaby i kompleks VII żytni bardzo słaby, występują przede wszystkim w rejonie Łęczycy. Gleby te są przepuszczalne, o bardzo słabym stopniu podsiąkliwości. W okresie wegetacyjnym są zbyt suche. Gleby nadają się do uprawy żyta i ziemniaków.

Kompleksy użytków zielonych występują na glebach mineralnych mułowo-torfowych. Są to gleby nadmiernie uwilgotnione lub zbyt suche.

W granicach obszaru opracowania występują grunty zurbanizowane. Gleby te uległy znacznym przeobrażeniom. Większą część obszaru stanowią tereny kolejowe. W sąsiedztwie obszarów, w obrębie gruntów rolnych, występują gleby IVa, IVb i V klasy bonitacyjnej.

Szata roślinna i świat zwierzęcy

Część analizowanych obszarów obejmuje tereny kolejowe, a tym samym nie przedstawia większej wartości z przyrodniczego punktu widzenia. Tereny te są trwale zagospodarowane, położone w otoczeniu zabudowy sąsiednich miejscowości, co w znacznym stopniu ogranicza udział tych obszarów w niektórych procesach przyrodniczych. Pozostałe części obszarów obejmują tereny rolnicze zajęte przez uprawy polowe. W sąsiedztwie obszarów opracowania występują zadrzewienia przyuliczne. Bogata jest zieleń towarzysząca zabudowie, gdzie znaczny udział mają drzewa i krzewy ozdobne. Dodatkowo obszary w miejscowościach Wiry i Szreniawa od południa sąsiadują z terenami leśnymi.

Świat zwierzęcy obszarów opracowania jest typowy dla obszarów nizinnych. Zainwestowanie przestrzeni oraz postępująca urbanizacja ograniczyły faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przystosowanych do takich warunków życia. Są to głównie drobne ssaki, ptaki i owady. Na obszarze opracowania nie zinwentaryzowano gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową wymienionych rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej (WOŚ, 1994) gmina Komorniki należy do Środkowopolskiego Regionu Klimatycznego. W regionie notowane jest częste występowanie pogody bardzo ciepłej, pochmurnej i bez opadu. Rzadziej występują dni umiarkowanie ciepłe i słoneczne bez opadu oraz dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem bez opadów. W ciągu roku występuje około 40 dni pogodnych i około 140 z dużym zachmurzeniem.

Na terenie gminy następuje mieszanie się mas powietrza kontynentalnego i morskiego. Skutkiem tego są częste zmiany pogodowe i występowanie anomalii pogodowych (deszcze nawalne, śnieżyce, gradobicia, wichury). Przeważają wpływy mas powietrza polarno-kontynentalnego i polarno-morskiego. Średnia roczna temperatura wynosi około 8,5°C.

Dominującymi kierunkami wiatrów są kierunek zachodni i południowo-zachodni. Średnie roczne prędkości wahają się od 2,5 do 3,5 m/s. W okresie letnim, w miesiącach od czerwca do września najczęściej występują wiatry zachodnie, natomiast w miesiącach jesiennych i zimowych przeważają wiatry południowo-zachodnie. Wiatry z sektora wschodniego występują przede wszystkim wczesną wiosną, natomiast w porze od kwietnia do lipca pojawiają się rzadkie wiatry północne. Rozkład kierunków wiatru dla gminy Komorniki odpowiada rozkładowi dla miasta Poznania.

Rejon gminy Komorniki, podobnie jak całe województwo wielkopolskie, należy do obszarów o najmniejszych opadach w Polsce. Średnia roczna suma opadów z wielolecia wynosi 634 mm. Największe średnie miesięczne opady występują w okresie letnim – w czerwcu, lipcu i sierpniu [16].

5.4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Obszar opracowania w miejscowości Plewiska położony jest w zasięgu archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej zewidencjonowane stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 53-26/260. Ponadto w granicach obszaru położonego w miejscowości Szreniawa znajdują się obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków: budynek dworca kolejowego, budynek mieszkalny i gospodarczy.

5.5. OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego projektem planu przedstawiony poniżej został opracowany głównie w oparciu o informacje uzyskane w Urzędzie Gminy Komorniki, Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 [16], Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014 [18], Roczna ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015 [19], Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce 2013 [3] oraz w oparciu o wizję w terenie.

Stan i zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych

Źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do wód podziemnych i powierzchniowych są różnorodne formy działalności gospodarczej i bytowania człowieka w środowisku.

Wody podziemne ze względu na ich znaczenie, jako podstawowego źródła wody do picia, objęte są monitoringiem, którego celem są obserwacje zmian jakości tych wód, określenie trendów i dynamiki zmian. Badania prowadzone są w trzech sieciach monitoringu: krajowej, regionalnej i lokalnej.

Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”. Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Dyrektywie), zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasileniem wód podziemnych, wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Gmina Komorniki położona jest w granicach JCWPd nr 60. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 60 określono jako dobry. Tym samym brak jest zagrożenia dla nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego). Jak wynika z badań wód podziemnych prowadzonych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. w punkcie pomiarowym w miejscowości Pecna (gmina Mosina) w granicach JCWPd nr 60 wykazano IV klasę jakości.

Dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Natomiast dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, celem środowiskowym jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu.

Obszar objęty planem miejscowym położony jest w większości w granicach JCWP Potok Junikowski stanowiąca silnie zmienioną część wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły. Przyczyną zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego) jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. W 2014 roku dla wód Potoku Junikowskiego wykazano IV klasę elementów biologicznych, II klasę elementów hydromorfologicznych i II klasę elementów fizykochemicznych.

Obszary objęte planem miejscowym w miejscowościach Wiry i Szreniawa położone są w granicach JCWP Wirynka stanowiącą naturalną część wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na

obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły. Przyczyną zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego) jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021. W 2013 dla wód Wirynki wykazano II klasę elementów biologicznych i umiarkowany stan ekologiczny przy ogólnej złej ocenie stanu wód.

Wody wrażliwe i obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Obszary objęte projektem planu miejscowego nie są usytuowane w strefie wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Zanieczyszczenie gleb i zagrożenie działalnością rolniczą

Na stan jakości gleb wpływa rolnicze użytkowanie terenu i związane z nim zabiegi agrotechniczne modyfikujące jakość i strukturę przestrzenną pokrywy glebowej. Zmiany te z ekologicznego punktu widzenia mogą być zarówno dodatnie jak i ujemne. Źle dobrane lub niewłaściwie wykonane zabiegi agrotechniczne mogą prowadzić do: wzmożonej erozji wodnej i wietrznej, wyjąłowania gleby ze składników pokarmowych i jej nadmiernego zakwaszenia oraz chemicznego i biologicznego zanieczyszczenia gleby.

Na obszarach objętych projektem planu wpływ na gleby i ziemię może się ograniczyć do degradacji gleb przez deponowanie zanieczyszczeń z opadów atmosferycznych (siarczany, azotany, zakwaszenie) nadmierną chemizację rolnictwa oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych. Chemiczne zanieczyszczenie gleb prowadzi do ich zakwaszenia, naruszenia równowagi jonowej, a zwłaszcza nagromadzenia związków chemicznych czynnych biologicznie.

W 2012 r. na terenie województwa wielkopolskiego określonych zostało 13 obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (tzw. OSN).

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Komorniki są przede wszystkim szlaki komunikacyjne tworzące tzw. źródła liniowe emisji, lokalne kotłownie i paleniska domowe stanowiące źródła punktowe.

Zagrożenie emisją komunikacyjną dotyczy głównie obszarów, przez które przebiegają drogi o dużym natężeniu ruchu. Podstawę emisji stanowią przede wszystkim tlenki azotu, tlenek węgla i węglowodory aromatyczne. Emitowane są także pyły zawierające związki ołowiu, kadmu, niklu czy miedzi. Na terenie gminy Komorniki największa emisja spowodowana komunikacją ma miejsce na autostradzie A2, drodze krajowej nr 5 i drodze wojewódzkiej nr 430.

Potencjalne źródła zanieczyszczenia atmosfery w rejonie obszarów opracowania to emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z dróg powiatowych przebiegających wzdłuż granicy obszaru położonego w Plewiskach i Szreniawie oraz drogi gminnej przebiegającej w sąsiedztwie obszaru w Wirach i Szreniawie, w ograniczonym zakresie z terenów kolejowych – w przypadku przejazdu lokomotyw spalinowych, oraz emisja zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalno-bytowego.

Na podstawie wyników pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu od roku 2002 WIOŚ w Poznaniu przeprowadza coroczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Rezultatem końcowym rocznej oceny jakości powietrza jest każdorazowo określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2015 [19] dla gminy Komorniki należącego do strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia i ochrony roślin przedstawiają się następująco:

1. W kryterium ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu – w klasie A,
 - ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ – w klasie C,
 - ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu – w klasie C,
 - ze dla poziomu docelowego dla ozonu w klasie A,

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu – w klasie D2.
2. W kryterium ochrony roślin strefę wielkopolską sklasyfikowano:
- dla SO₂ i NO_x zaliczono do klasy A,
 - dla O₃ zaliczono do klasy A.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Dla poprawy jakości powietrza w poszczególnych strefach, wdrażanie w życie zaleceń Programów ochrony powietrza dla stref będzie odbywać się sukcesywnie.

Stosownie do art. 91 ust. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [24], oraz art. 30, art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25], Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Programy ochrony powietrza i Aktualizacje Programów ochrony powietrza. Dla strefy wielkopolskiej na podstawie Uchwały Nr XXIX/565/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. uchwalono Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon. Ma on na celu zmniejszenie emisji prekursorów ozonu w samej strefie oraz na terenie miasta Poznania. Ponadto na podstawie Uchwały Nr XXXIX/769/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. uchwalono Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Jest to program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

Warunki akustyczne

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska bezpośrednio odczuwalnym przez człowieka. Obszar objęty planem miejscowym w Plewiskach obejmuje w części tereny podlegające ochronie akustycznej – tereny mieszkaniowo-usługowe, a obszar w miejscowości Szreniawa – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Jak już wspomniano, obszar opracowania w Plewiskach położony jest w sąsiedztwie linii kolejowej nr 3 Poznań Główny – Rzepin, natomiast obszary w Wirach i Szreniawie obejmują fragmenty linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz z przystankiem kolejowym „Wiry” i stacją kolejową „Szreniawa”. W ich sąsiedztwie przebiegają drogi powiatowe i gminne, dla których nie przeprowadzono pomiarów natężenia ruchu. Należy przypuszczać, iż ze względu na lokalny charakter ciągów komunikacyjnych i stosunkowo niewielkie natężenie ruchu, nie występują tu przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu.

Głównym źródłem emisji hałasu na obszarach opracowania jest linia kolejowa nr 3 Poznań Główny – Rzepin oraz linia kolejowa nr 357 Sulechów – Luboń. Uciążliwość transportu kolejowego wynika z wysokiego poziomu emitowanego hałasu i znacznego zasięgu jego oddziaływania, zwłaszcza w porze nocnej. Hałas kolejowy ma charakter lokalny, a jego uciążliwość związana jest z pojedynczymi przejazdami pociągów.

Zgodnie z Programem ochrony środowiska przed hałasem dla linii kolejowych o natężeniu ruchu ponad 30 000 pociągów na rok znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego na lata 2014-2023, przyjętym uchwałą Nr LI/981/14 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 października 2014 r., na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach położonych w sąsiedztwie analizowanych odcinków linii kolejowej nr 3 na poziomie do 5 dB. Wzdłuż wszystkich odcinków objętych zakresem Programu, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, PKP PLK zaplanowało szereg prac modernizacyjnych, w tym m.in.: modernizację nawierzchni kolejowej oraz podtorzy, korekty łuków, ekrany akustyczne oraz inne rozwiązania z zakresu ochrony przed hałasem.

Obie linie kolejowe w ostatnich latach zostały zmodernizowane. W ramach inwestycji wprowadzono szereg rozwiązań zmniejszających ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne do poziomów dopuszczalnych. W granicach obszarów opracowania potencjalnie zagrożone emisją hałasu może być jedynie istniejący teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Plewiskach i teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Szreniawie, które położone są w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych.

Gmina Komorniki znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu lotniczego związanego z funkcjonowaniem lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny. Wojewoda Wielkopolski rozporządzeniem nr 40/07 z dnia 31 grudnia 2007 r. zmienił zasięg obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny w Poznaniu (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 1 z dnia 22 stycznia 2008 r.).

Obszar ograniczonego użytkowania podzielono na trzy strefy:

- strefę I, której obszar wyznaczają: obwódca złożona z linii, na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 60dB i linii na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A od operacji naziemnych i pozostałych źródeł hałasu związanych z funkcjonowaniem lotniska jest równy 55dB, stanowiącą zewnętrzną granicę strefy I;
- strefę II, której obszar wyznaczają: linia będąca zewnętrzną granicą strefy I, stanowiącą wewnętrzną granicę strefy II oraz obwódca złożona z linii na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55dB i linii na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A od operacji naziemnych i pozostałych źródeł hałasu związanych z funkcjonowaniem lotniska jest równy 50dB, stanowiącą zewnętrzną granicę strefy II;
- strefę III, której obszar wyznaczają: linia będąca zewnętrzną granicą strefy II, stanowiącą wewnętrzną granicę strefy III oraz granica obszaru ograniczonego użytkowania.

Obszary objęte planem miejscowym zlokalizowane są w strefie III Aktualnie status obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny nie jest uregulowany prawnie.

W granicach obszaru opracowania położonego w Plewiskach do potencjalnych źródeł emisji hałasu należy zaliczyć także napowietrzną linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110 kV. Poziom hałasu w otoczeniu linii zależy od warunków atmosferycznych – w złych warunkach, przy dużej wilgotności powietrza (deszcz, mgła, mżawka) jest wyższy niż w warunkach dobrych. Źródłem hałasu emitowanego przez linię jest zjawisko ulotu i wyładowań powierzchniowych na elementach układu elektroizolacyjnego. Dla przedmiotowej linii pomiarów jednak nie prowadzono. Niemniej już w chwili obecnej zachowuje się pasy wolne od zabudowy wynoszące po 15,0 m od osi linii wysokiego napięcia.

Pole elektromagnetyczne

Problemy dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego wytwarzanego m.in. przez linie napowietrzne wysokiego napięcia zostały ujęte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [39].

Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu (załącznik nr 1 do rozporządzenia) dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać, w miejscach dostępnych dla ludzi, wartości granicznej: natężenie pola elektrycznego (E) - 10 kV/m, natężenie pola magnetycznego (H) - 60 A/m. Dodatkowo, na obszarach zabudowy mieszkaniowej natężenie pola elektrycznego nie może przekroczyć wartości 1 kV/m. Przyjmuje się, że pola o podanych wyżej poziomach nie oddziałują niekorzystnie na żaden z elementów środowiska, w tym przede wszystkim na ludzi.

Zgodnie z informacjami zawartymi w raportach oddziaływania na środowiska dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV na wartość maksymalną oraz rozkład natężenia pola elektrycznego E w otoczeniu urządzeń będących pod napięciem wpływają następujące parametry: napięcie robocze i odległość od części będących pod napięciem. Natężenie pola szybko maleje wraz ze wzrostem odległości od źródła napięcia. Natomiast elementy w pobliżu urządzeń takie jak drzewa, metalowe ogrodzenia, obiekty budowlane wpływają w istotny sposób na rozkład natężenia pola elektrycznego E, szczególnie w ich otoczeniu. Wpływ tych elementów zmniejsza natężenie pola elektrycznego lub je eliminuje. Określenie wpływu tych elementów jest możliwe na ogół jedynie na podstawie pomiarów wykonywanych w czasie pracy linii. Na obszarze, na którym natężenie pola elektrycznego jest mniejsze niż 1 kV/m, nie ma żadnych ograniczeń w zagospodarowaniu terenu i obszar ten uważa się za całkowicie bezpieczny dla ludzi. Na terenach, na których natężenie pola elektrycznego przekracza wartość 1 kV/m obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych i innych budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi. Tereny, na których natężenie pola elektrycznego jest większe niż 10 kV/m muszą zostać zabezpieczone przed dostępem ludzi. Według danych Instytutu Energetyki dotyczących przykładowego rozkładu pola elektrycznego w otoczeniu linii wysokiego napięcia 110 kV przekroczenie wartości 1 kV/m ma miejsce jedynie w strefie do ok. 15 m od osi linii przy zastosowaniu słupów o wysokościach 31-54 m. Przy niższych słupach strefa ta jest oczywiście większa.

Rozporządzenie Ministra Środowiska podaje jako wartość graniczną natężenia składowej magnetycznej H pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz (pola magnetycznego), dopuszczalną w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dla miejsc dostępnych dla

ludności (60 A/m). Wartość ta dotyczy przestrzeni do 2 m nad powierzchnią ziemi lub inną powierzchnią, na której mogą przebywać ludzie. Pole magnetyczne w otoczeniu urządzenia elektrycznego zależy od prądu, jaki przez to urządzenie przepływa. Wartość maksymalna natężenia pola magnetycznego H_{max} w bezpośrednim otoczeniu linii, wyznaczana jest zgodnie z przepisami w/w Rozporządzenia na wysokości 2,0 m nad ziemią. Wartość ta zależy przede wszystkim od prądu w linii (I) oraz od odległości przewodów roboczych od ziemi (h). Według danych Instytutu Energetyki dotyczących przykładowego rozkładu pola magnetycznego w otoczeniu linii wysokiego napięcia 110 kV przy zastosowaniu słupów o wysokościach 31-54 m nie wykazuje się przekroczeń wartości dopuszczalnej dla miejsc dostępnych dla ludzi 60 A/m w żadnym przypadku.

Jak już wspomniano, w granicach obszaru opracowania w Plewiskach przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2012 r. wykonał badania poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku obejmujące lata 2011-2013. W trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski (w tym na obszarze gminy Komorniki) w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie zaobserwowano znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

Na obszarach objętych projektem planu zlokalizowana jest infrastruktura kolejowa, w tym zelektryfikowana trakcja naziemna linii kolejowej nr 3, która stanowi źródło emisji pól elektromagnetycznych. Na terenach tych nie znajdują się jednak budynki mieszkalne, dla których obowiązuje nakaz zachowania wymaganych przepisami odrębnymi odległości budynków od skrajnych przewodów elektrycznych.

Zagrożenia powodziowe

Obszary objęte projektem planu miejscowego nie są zagrożone występowaniem zjawisk powodziowych.

Zagrożenie ruchami masowymi

Zjawisko osuwania ziemi spowodowane jest przede wszystkim gwałtownymi opadami deszczu, intensywnym topnieniem śniegu, podnoszeniem się poziomu wód gruntowych i wezbraniami rzek. Jest ono coraz częściej spowodowane również działalnością człowieka. W granicach obszaru opracowania Starostwo Powiatowe w Poznaniu nie wyznaczyło terenów potencjalnie zagrożonych występowaniem ruchów masowych.

Możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych

Zgodnie z informacją Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w latach 2000-2010 nie ogłoszono w województwie wielkopolskim stanu klęski żywiołowej w rozumieniu przepisów odrębnych.

Niemniej na terenie objętym projektem planu miejscowego, ze względu na otwarty charakter krajobrazu rolniczego, mogą wystąpić zdarzenia o znamionach kryzysu, takie jak: silne, porywiste wiatry, ulewne deszcze, nawałnice, gwałtowne lokalne wyładowania atmosferyczne, intensywne opady śniegu, silne gradobicia, nagłe ocieplenia, klimatyczne, gwałtowne spadki temperatur.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU USTALEŃ PLANU

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki istnieje ryzyko braku możliwości realizacji parkingów publicznych służących obsłudze stacji i przystanków kolejowych Plewiska, Wiry i Szreniawa. Pozostawienie dotychczasowych funkcji terenów nie powinno spowodować nowych oddziaływań na środowisko.

Głównym celem sporządzenia planu miejscowego jest konieczność stworzenia niezbędnych podstaw planistycznych dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”. Celem dokumentu jest utworzenie systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych, czyli miejsc umożliwiających dogodną zmianę środka transportu, wyposażonych w infrastrukturę niezbędną dla obsługi podróżnych. Planowane w ramach programu inwestycje polegać będą przede wszystkim na wyposażeniu istniejących stacji i przystanków kolejowych w dodatkowe elementy infrastruktury komunikacyjnej umożliwiającej integrację

transportu autobusowego, samochodowego, rowerowego i ruchu pieszego z transportem szynowym. W ramach planowanych inwestycji przewiduje się m.in. realizację parkingów typu P&R, parkingów rowerowych oraz zatok i przystanków autobusowych.

Nadrzędnym celem realizacji programu jest poprawa integralności obszaru metropolitalnego poprzez rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego stanowiącego alternatywę dla indywidualnych form transportu. Budowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej przyczyni się do zwiększenia dostępności poszczególnych obszarów, zmniejszenia obciążenia sieci drogowej i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Plan miejscowy poprzez jego uchwalenie, jako akt prawa miejscowego określi zasady zagospodarowania terenu stacji kolejowej z uwzględnieniem koniecznych rozwiązań w zakresie obsługi komunikacyjnej. Ponadto plan miejscowy wprowadzi nowe ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska wynikające z obowiązujących przepisów prawnych. Projekt dokumentu zawiera szereg ustaleń dotyczących eliminacji lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Obszar objęty projektem planu miejscowego w miejscowości Szreniawa położony jest w granicach obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [30]. Są nimi: Wielkopolski Parki Narodowy i jego otulina oraz obszar Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017. Na tych obszarach obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody [30] oraz zakazy ustanowione przy utworzeniu tych obszarów.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań pozwoliła zidentyfikować istotne problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń planu, za które uznano m.in.:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych wynikające z funkcjonowania transportu kolejowego i drogowego, w tym przede wszystkim zagrożenia wycieków substancji ropopochodnych bezpośrednio do gruntu i wód,
- przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, przede wszystkim w sąsiedztwie linii kolejowej nr 3. Szczególnym zadaniem jest w tym przypadku dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej położonych w sąsiedztwie obszaru.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA PLANU

W toku prac nad prognozą przeprowadzono analizy dotyczące problematyki ochrony środowiska z uwzględnieniem w szczególności: ochrony przyrody, powietrza atmosferycznego, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony przed hałasem, które mogą mieć związek z obszarem objętym miejscowym planem.

Projekt planu miejscowego uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach opracowanych na poziomach międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Najbardziej istotne z punktu widzenia projektu planu miejscowego cele ochrony środowiska określone w dokumentach wyższych szczebli zestawiono w poniższej tabeli. Pozostałe cele i problemy zawarte w niniejszych dokumentach nie dotyczą bezpośrednio obszaru opracowania lub ich problematyka nie jest regulowana zapisami planu miejscowego.

Polska jest stroną wielu konwencji oraz umów międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska. Z ratyfikacji konwencji oraz umów wielostronnych lub też przystąpienia do nich wynikają zobowiązania do

podejmowania działań na rzecz realizacji ich postanowień, mające wpływ na politykę państwa w dziedzinie ochrony środowiska oraz pośrednio na kierunki rozwoju gospodarczego kraju. Ich wagę podkreśla fakt nadrzędności prawa międzynarodowego względem aktów prawa wewnętrznego.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. zawiera zapis mówiący o zrównoważonym rozwoju jako zasadzie, którą winno się kierować Państwo. Zgodne z Konstytucją, ustawy Prawo ochrony środowiska [24] oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

Wszystkie wymienione cele ochrony środowiska zostały uwzględnione zarówno podczas oceny stanu środowiska, wpływu przewidywanego oddziaływania ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko jak i formułowaniu rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

Tab. 8.1. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Cele ochrony środowiska	Sposób uwzględnienia w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
<p>Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego</p>	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie ochrony zieleni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia, – nakaz zachowania istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy nakaz ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń w granicach obszaru objętego planem, – zakaz lokalizacji miejsc postojowych oraz dojazdów na terenach stanowiących powierzchnię biologicznie czynną w obrębie poszczególnych terenach objętych planem;
<p>Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 09.05.1992 r. ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie</p>	<p>– 5% na terenach KD-Lt – 10% na terenach E, – 10-20% na terenach kk, – 30% na terenach MN, MN/U, – 30% na terenie US, – 80% na terenach ZP.</p> <p>Wprowadzenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w odniesieniu do powierzchni terenu:</p>
<p>Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1996 r. zachowanie dzikiej fauny i flory, która odgrywa pierwszorzędą rolę w utrzymaniu równowagi biologicznej, która stanowi naturalne dziedzictwo o wartości przyrodniczej, estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej</p>	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii.
<p>Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej, antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny</p>	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii.
<p>Polityka Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie różnorodności biologicznej i wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych 	<p>Wprowadzenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w odniesieniu do powierzchni terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5% na terenach KD-Lt, – 10% na terenach E, – 10-20% na terenach kk, – 30% na terenach MN, MN/U, – 30% na terenach US, – 80% na terenach ZP.
<ul style="list-style-type: none"> – racjonalna gospodarka zasobami wód powierzchniowych i podziemnych 	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie zaopatrzenia w wodę:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej, – zachowanie istniejącej sieci wodociągowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy, – nakaz zapewnienia wody dla celów przeciwpożarowych; <p>Wprowadzenie zasad w zakresie odprowadzenia ścieków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej, – do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą

	<p>wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy, - dopuszczenie lokalizacji lokalnych przepompowni ścieków; <p>Wprowadzenie zasad w zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, - do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, - zachowanie istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy;
<ul style="list-style-type: none"> - ochrona powierzchni ziemi, a w szczególności gruntów użytkowanych rolniczo 	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie zagospodarowania mas ziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz wykorzystania mas ziemnych, spełniających standardy jakości gleb lub ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom, - dopuszczenie usuwania nadmiarów mas ziemnych poza obszar planu zgodnie z przepisami odrębnymi.
<ul style="list-style-type: none"> - racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją 	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie zaopatrzenia w wodę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej, - zachowanie istniejącej sieci wodociągowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy, - nakaz zapewnienia wody dla celów przeciwpożarowych; <p>Wprowadzenie zasad w zakresie odprowadzenia ścieków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej, - do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, - zachowanie istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy, - dopuszczenie lokalizacji lokalnych przepompowni ścieków; <p>Wprowadzenie zasad w zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, - do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych zachowanie istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, z możliwością jej przebudowy oraz rozbudowy;
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza 	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii.
<ul style="list-style-type: none"> - poprawa gospodarowania odpadami 	<p>Wprowadzenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w odniesieniu do powierzchni terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz gromadzenia i zagospodarowania odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi.

<p>– ochrona przed hałasem</p>	<p>Wprowadzenie zasad w zakresie ochrony przed hałasem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych, na terenie oznaczonym symbolem MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MN/U jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, US jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.
--------------------------------	---

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU NA ŚRODOWISKO

9.1. OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ W TYM CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki w miejscowości Szreniawa położony jest w granicach obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [30]. Są nimi: Wielkopolski Parki Narodowy i jego otulina oraz obszar Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017.

Wielkopolski Park Narodowy

Wielkopolski Park Narodowy utworzony został na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 roku, a jego granice objęły powierzchnię 9600 ha, z czego pod zarządem Parku znalazło się ok. 5100 ha. W 1996 roku nowe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie WPN zmieniło jego powierzchnię na 7584 ha, a także została utworzona wokół Parku strefa ochronna tzw. otulina, której powierzchnia razem z terenem Parku wynosi 14 840 ha.

Celem Wielkopolskiego Parku Narodowego jest trwałe zachowanie typowych form naturalnego środowiska przyrodniczego. W Parku utworzonych zostało 18 obszarów ochrony ścisłej, o łącznej powierzchni 260 ha. Chronią one rozmaite formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalne zbiorowiska roślinne, a także związane z nimi zwierzęta. Ochroną objęte są także 32 drzewa pomnikowe i jeden głąz narzutowy.

Fauna Wielkopolskiego Parku Narodowego charakteryzuje się bogactwem gatunków należących do rozmaitych grup systematycznych. Dominują tu gatunki środkowoeuropejskie i euroszyberyjskie. Najbogatsza est fauna bezkręgowców, wśród których najliczniej reprezentowane są owady - ponad 3 tys. gatunków. Lasy obfitują w chrząszcze. Są wśród nich gatunki chronione takie jak jelonek rogacz, kozioróg dębosz, ale także pospolite, uszkadzające drzewa, m. in. sosnę - cetyniec większy, cetyniec mniejszy, przyplaszczek granatek oraz drwalnik paskowany. Miejsca suche i ciepłe zasiedlają owady prostoskrzydłe, takie jak pasikonik zielony czy świerszcz polny oraz błonkoskrzydłe, do których należy m. in. mrówka rudnica. Bogaty jest także świat pajęczaków. Z bardziej interesujących gatunków stwierdzono tutaj występowanie tygryzka paskowanego, największego w Polsce przedstawiciela rodziny krzyżakowatych oraz pająka topika – jedyne w kraju gatunku spędzającego całe życie pod wodą. Ważną grupą bezkręgowców są również mięczaki. W Parku występuje około 104 gatunków tych zwierząt, m. in. małż racicznica zmienna, ślimak przydrożny i ślimak jednopaskowy. Równie bogaty i różnorodny jest świat kręgowców, do których należą ryby, płazy, gady, ptaki oraz ssaki. Ryby reprezentowane są przez około 26 gatunków. W Warcie swoje stale tarliska mają m.in. szczupak, certa, boleń. W jeziorach występują licznie okonie, leszcze, liny, szczupaki oraz węgorze. Na obszarze Parku stwierdzono istnienie wszystkich gatunków płazów spotykanych na terenach nizinnych Polski. Wymienić należy rzadką rzekotkę drzewną oraz ropuchę paskówkę. Występuje tutaj pięć gatunków gadów: miedzianka gniewosz, zaskroniec, beznoga jaszczurka padalec, jaszczurka zwinka i jaszczurka żyworodna. Wszystkie wymienione gatunki płazów i gadów podlegają ochronie gatunkowej. Ptaki w Parku reprezentowane są przez około 220 gatunków lęgowych i przelotnych. Z rzadko spotykanych wymieniłem kraszkę, zimorodka i dzięcioła czarnego. Z ptaków drapieżnych można zauważyć wśród lasów i łąk kanię czarną, w pobliżu pól myszołowa zwyczajnego, a przy bagnach błotniaka stawowego. Na jeziorach często widzimy kaczkę krzyżówkę, cyrankę, cyraneczkę oraz perkoza dwuczubego. Na obszarze Parku występuje ponad 40 gatunków ssaków. Z owadożernych spotykamy tu m. in. ryjówki, nasze najmniejsze ssaki. Żyją tu

również rozmaite gatunki nietoperzy i gryzoni. Z drapieżników Park zamieszkują m. in. kuna leśna, borsuk i lis. Rozległe lasy stanowią ostoję dla licznych jeleni, saren i dzików.

Niezwykle bogata jest szata roślinna Wielkopolskiego Parku Narodowego. Pod względem geobotanicznym leży on w Krainie Wielkopolsko-Kujawskiej. Stwierdzono tu występowanie około 1120 gatunków roślin naczyniowych, 148 gatunków mszaków, 150 gatunków porostów, 500 gatunków glonów, 800 gatunków grzybów. Główny element flory stanowią gatunki eurosyberyjskie, m. in. sosna zwyczajna (jej udział w lasach Parku wynosi 70%), a także liczne rośliny runa leśnego, jak np. czworolist pospolity czy konwalijka dwulistna oraz gatunki środkowoeuropejskie, np. dąb szypułkowy, grab pospolity, naparstnica zwyczajna, pięciornik biały. Z roślin północnych wymienić można zimoziół północny - relikw epoki lodowcowej. Wpływy łagodnego, wilgotnego klimatu Europy Zachodniej zaznaczają się obecnością we florze Parku gatunków o charakterze atlantyckim. Rośnie tu np. wiciokrzew pomorski, wąkrota zwyczajna, pięciornik płonny. Do roślin związanych z klimatem łagodnym należy również rzadkie drzewo jarzab brekinia tzw. brzęk. Poszczególne gatunki roślin w zależności od wymagań ekologicznych tworzą naturalne zbiorowiska. Największą powierzchnię w Parku zajmują zbiorowiska leśne. Ubogie gleby bielcowe porastają bory sosnowe i sosnowo-dębowe bory mieszane. Na bogatszych glebach brunatnych rosną m.in. kwaśne dąbrowy, lasy dębowo-grabowe (grądy), a na siedliskach cieplejszych świetliste dąbrowy. Wilgotne i żyzne czarne ziemie w pobliżu jezior i cieków wodnych zajmują łągi wiązowo-jesionowe, a tereny zabagnione, lasy z panującą olszą czarną (olsy) oraz zarośla łożowe złożone z krzewiastych wierzb i kruszyny. Interesująca jest roślinność jezior. Prawie wszystkie jeziora Parku należą do bogatych w składniki mineralne tzw. jezior eutroficznych. Występują w nich różnorodne zbiorowiska roślin wodnych i bagiennych. Najdalej w stronę toni wodnej wysunięte są rośliny całkowicie zanurzone w wodzie, np. wywłócznik kłosowy, rogatek sztywny, i rozmaite gatunki rdestnic. Bliżej brzegów znajdują się zbiorowiska roślin o liściach pływających po powierzchni wody, do których należy m. in. powszechnie znany zespół „lili wodnych” z grążelem żółtym i grzybieniem białym. Brzegi jezior zajmują szuwały złożone z takich gatunków jak oczeret jeziorny, pałka wąskolistna i szerokolistna, tatarak zwyczajny, trzcina pospolita. Odmierna roślinność występuje nad jedynym w Parku dystroficznym (ubogim w składniki mineralne) jeziorem Skrzyńka. Skupiają się tutaj zbiorowiska torfowców, które gęstym kożuchem wkraczają na taflę jeziora powodując jego zarastanie. Na wykształconym już torfowisku znajdują się stanowiska rosiczki okrągłolistnej, ciekawej rośliny owadożerne. W Parku spotykamy również łąki. Do najpiękniejszych należą barwne łąki trzęślicowe [16].

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Wielkopolska” PLH300010

Obszar położony na Nizinie Wielkopolskiej, o powierzchni 8427,1 ha. Zajmuje faliste i pagórkowate tereny na lewym brzegu Warty. Teren ten charakteryzuje się krajobrazem typowo polodowcowym. Na obszarze Ostoi Wielkopolskiej znajduje się część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego o długości 374 km, a także wydmy, rynny, liczne głązy narzutowe oraz 12 polodowcowych jezior. Prawie wszystkie jeziora są jeziorami eutroficznymi, tylko jezioro Skrzyńka należy do jezior dystroficznych. Na terenie Ostoi występują także łąki, z których do najpiękniejszych należą łąki trzęślicowe i pełnikowe. W okolicy Jeziora Wielkomińskiego, w północno-zachodniej części obszaru, znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy z roślinnością kalcyfilną. Zdecydowana większość obszaru porośnięta jest przez lasy. Przeważają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. Obszar ostoi w większości położony na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego (7 584 ha).

Ostoja Wielkopolska to obszar o dużej różnorodności biologicznej. Występuje tu 17 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 20 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy, w tym szczególnie licznych bezkręgowców (8), m. in. jelonek rogacz *Lucanus cervus*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pływak szerokobrzegi *Dytiscus latissimus*. Bogata flora roślin naczyniowych, roślin niższych i grzybów obejmuje 1100 gatunków. Na terenie ostoi znajdują się stanowiska rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych. Stwierdzono tutaj ponad 50 gatunków roślin prawnie chronionych, a także około 180 gatunków, które znajdują się na regionalnej czerwonej liście roślin zagrożonych. Na podkreślenie zasługują bogate populacje *Cladium mariscus* i *Trollius europaeus*, roślin zagrożonych w Wielkopolsce.

Przedmiotem ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze:

- wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (2330), starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (3150),
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (3160),
- zalewane muliste brzegi rzek (3270),
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*, 6410),

- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*, 6430),
- łąki selemicowe (*Cnidion dubii*, 6440),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*, 6510),
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (7120),
- obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* (7150),
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230),
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, 9170),
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*, 9190),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*, 91E0),
- łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*, 91F0),
- ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*, 91I0).

Przedmiotem ochrony obszaru są ponadto następujące gatunki:

- ssaki: *Barbastella barbastellus* (1308), *Myotis myotis* (1324), *Castor fiber* (1337), *Lutra Lutra* (1355),
- płazy i gady: *Triturus cristatus* (1166), *Bombina bombina* (1188),
- bezkręgowce: *Vertigo angustior* (1014), *Unio Krassus* (1032), *Ophiogomphus cecilia* (1037), *Leucorrhinia pectoralis* (1042), *Lycaena dispar* (1060), *Dytiscus latissimus* (1081), *Lucanus cereus* (1083), *Cerambyx cerdo* (1088),
- roślin: *Angelica palustris* (1617).

Zagrożeniem dla zachowania przyrody ostoi jest bliskość Poznania, eutrofizacja wód i nadmierne rozwinięte w granicach Parku Narodowego budownictwo rekreacyjne.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Rogalińska” PLB30017

Powierzchnia ostoi wynosi 21 763,1 ha. Obszar leży na Nizinie Wielkopolskiej, na południe od Poznania. W części północnej zajmuje powierzchnię Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim, w krajobrazie polodowcowym, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu, na lewym brzegu Warty. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych (m.in. Jezioro Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie, Rosnowskie), a najwyższym wzniesieniem moreny czołowej (132 m n.p.m.) jest Osowa Góra. Występuje tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głazy narzutowe. Są tu też łąki trzęślicowe i pełnikowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W pobliżu jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. W okolicy Jeziora Wielkomińskiego znajduje się cenny kompleks łąkowotorfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcylfilną.

Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny Śremskiej. Obszar zajmuje tu fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrująca utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łągowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m. Najstarsze kilkusetletnie (w tym trzy okazy liczące ponad 500 lat każdy – znajdują się w parku w Rogalinie), 44 drzewa są martwe. Występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych. Na terenie ostoi dominują siedliska leśne (52%) oraz rolnicze (29%).

W granicach obszaru występuje co najmniej 26 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie łągowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej kani czarnej (PCK) i kani rudej, (PCK); nieregularnie gnieździ się batalion (PCK). Gęś zbożowa zimuje w liczbie przekraczającej 1% populacji szlaku wędrownego, osiągając liczebność do 800 osobników. Ostoja Rogalińska jest jedną z najważniejszych w Polsce ostoi rybitwy czarnej i dzięcioła średniego.

Przedmiotem ochrony obszaru są ponadto następujące gatunki ptaków:

- *Anser albifrons* (A041),
- *Anser fabalis* (A039),
- *Chlidonias niger* (A197),

- *Dendrocopos medius* (A238),
- *Milvus migrans* (A073),
- *Milvus milvus* (A074).

Główne zagrożenia dla przyrody obszaru bliskość Poznania i jego przemysł, silna presja turystyczna i rekreacyjna, lokalizowanie elektrowni wiatrowych, penetracja siedlisk, zmiana stosunków wodnych, zanieczyszczenie wód, zasypywanie starorzeczy, wycinanie lasów łęgowych, zalesianie łąk, pastwisk oraz torfowisk i bagien, wyrąb drzew, usuwanie martwego drewna z lasu, silnie rozwinięte budownictwo, lokalizacja i eksploatacja składowisk odpadów komunalnych i niekomunalnych, miejsca zrzutów ścieków oraz hałas.

W granicach obszaru opracowania w miejscowości Szreniawa granice Wielkopolskiego Parku Narodowego i obszarów Natura 2000 pokrywają się, a tym samym wschodnia część obszaru znajduje się jednocześnie w obrębie wszystkim trzech form ochrony przyrody. W związku z powyższym ocenę wpływu proponowanych rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego odniesiono łącznie do celów i przedmiotów ochrony obszarów objętych formami ochrony przyrody biorąc pod uwagę przede wszystkim ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych gatunków.

Do inwestycji zapisanych w ustaleniach projektu planu miejscowego, których realizacja mogłaby spowodować największy wpływ na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny zaliczyć należy budowę parkingu publicznego dla obsługi stacji kolejowej „Szreniawa” wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym, a także wprowadzenie funkcji usług sportu i rekreacji.

Na podstawie zebranych informacji można stwierdzić, że realizacja projektowanych przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na siedliska oraz gatunki, dla których ochrony został powołany Wielkopolski Park Narodowy i obszary Natura 2000. Planowany parking publiczny dla obsługi stacji kolejowej „Szreniawa” zrealizowany zostanie na terenie użytkowanym rolniczo, położonym przy granicy obszarów chronionych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej. Budowa parkingu wraz z układem komunikacyjnym nie spowoduje zmiany stosunków wodnych panujących w ich otoczeniu. W związku z tym nie ulegną pogorszeniu warunki siedliskowe oraz warunki rozwoju szaty roślinnej. Jedynym możliwym oddziaływaniem antropogenicznym uruchomienia nowego parkingu może być oddziaływanie w zakresie emisji hałasu, który może płoszyć zwierzęta. Wskazać jednak należy, iż w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego parkingu funkcjonuje już plac postojowy służący obsłudze Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

W odniesieniu do celu ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego należy stwierdzić, iż obszar opracowania nie stanowi typowych form naturalnego środowiska przyrodniczego, w tym najbardziej wartościowych formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych. Siedlisko w obrębie obszaru opracowania położonego w granicach obszary chronionego stanowi użytkowane rolniczo grunty orne, wykorzystywane do uprawy roślin zbożowych, a tym samym nie warunkuje istnienia żadnego gatunku roślin i zwierząt będących celem ochrony obszaru.

Obszar opracowania ma jedynie znaczenie jako okresowe żerowisko dla ptaków przemieszczających się, w związku z istnieniem w jego granicach upraw rolnych (zboża). Na podstawie zebranych informacji stwierdza się, że tereny objęte projektem planu miejscowego nie są miejscem lęgów, zimowania oraz postoju dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w granicach obszaru Natura 2000. W granicach projektowanego parkingu nie występują siedliska stanowiące przedmiot ochrony, a także siedliska kluczowe dla lęgów, pierzenia i zimowania gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz miejsc ważnych dla postoju wymienionych gatunków ptaków w okresach ich migracji. W związku z tym stwierdza się, że projektowane przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów Natura 2000, gdyż nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki stanowiące cel ochrony tych obszarów oraz nie wpłynie negatywnie na liczebność gatunków stanowiących cel ochrony tego obszaru, a także nie spowoduje likwidacji lub zmniejszenia powierzchni siedlisk, które stanowią przedmiot ochrony lub mają znaczenie dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000. Wynika to między innymi z lokalizacji przedmiotowych terenów przy granicy analizowanych form ochrony przyrody, w sąsiedztwie terenów zagospodarowanych i użytkowanych na cele komunikacji drogowej i kolejowej. Tereny nie mają ważnego znaczenia dla migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej dzikich gatunków zwierząt, gdyż nie pełnią one funkcji ostoi faunistycznej, Obszar ten nie jest siedliskiem chronionym, nie stanowi on najważniejszego żerowiska dla ptaków, a aktualne użytkowanie powierzchni ziemi nie ma istotnej wartości przyrodniczej i nie wyróżnia się niczym szczególnym w stosunku do otoczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu miejscowego nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności siedlisk i gatunków

stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, ani też nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, tj. nie spowoduje zagrożeń dla typowych form krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych, a także związanych z nimi zwierząt. Wśród istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony nie wskazano rozwoju systemów komunikacji. Na analizowanym obszarze nie zinwentaryzowano siedlisk i gatunków chronionych, a potencjalne zagrożenia sprowadzają się przede wszystkim do rozwoju zabudowy, zanieczyszczeń wód i presji turystycznej.

W odniesieniu do terenu usług sportu i rekreacji wyznaczonego w południowej części obszaru wskazać należy, iż ustalone przeznaczenie terenu wynika z dotychczasowej polityki przestrzennej. Tereny te w obowiązujących dokumentach planistycznych zostały określone pod rozwój funkcji usługowej w ramach działalności Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. Ze względu na zmiany zamierzeń inwestycyjnych w ramach procedowanego planu miejscowego dostosowano jego ustalenia do obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki” [23]. Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej nie powinien spowodować znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego i obszarów Natura 2000. Poszczególne inwestycje realizowane będą na gruncie rolnym nieprzedstawiającym większej wartości przyrodniczej, w otoczeniu terenów zainwestowanych na cele komunikacyjne i turystyczne. Ograniczenie lokalizacji zabudowy na tych terenach wyeliminuje możliwość intensyfikacji presji na poszczególne elementy środowiska.

W ustaleniach planu w celu ochrony zasobów wód gruntowych ustalono nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej, a do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszczono odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków.

Ustalenia planu miejscowego przewidują ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Wokół granic terenu planowanego parkingu publicznego wprowadzono pas zieleni urządzonej, który ograniczy potencjalne oddziaływania zakładu górniczego na środowisko. W projekcie ustaleń planu przewiduje się ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, obsadzonych zielenią. Aby zachować prawidłowe funkcjonowanie elementów środowiska przyrodniczego ustala się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynoszącej od 5% powierzchni terenu na terenach parkingów publicznych do 50% na terenie usług sportu i rekreacji. Korzystne skutki dla szaty roślinnej związane będą także z koniecznością zachowania istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy ich przesadzeniem lub wprowadzeniem nowych nasadzeń w granicach obszaru objętego planem.

Powyższe ustalenia planu miejscowego zapewniają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego na terenach objętych opracowaniem położonych w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny oraz obszarów Natura 2000, minimalizując ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

Ustalenia planu miejscowego gwarantują zachowanie walorów przyrodniczych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego szerzej przeanalizowano w następnych rozdziałach niniejszej prognozy. Przeprowadzone oceny należy zatem odnosić także do celów ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego i obszarów Natura 2000. Generalnie oddziaływanie nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie na walory przyrodnicze obszaru będzie miało charakter lokalny (niewielka skala), bezpośredni (zajęcie terenu pod nowe inwestycje) i pośredni (potencjalne zanieczyszczenia wód i powietrza), krótkoterminowy (w fazie realizacji) i stały (w fazie eksploatacji), przy czym zostaną one znacznie ograniczone dzięki wprowadzeniu omówionych ustaleń planu miejscowego.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody [30] na obszarze opracowania, tak jak w całej Polsce, obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

9.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PLANU, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, POZYTYWNE I NEGATYWNE

Proponowany nowy sposób zagospodarowania na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w niewielkim stopniu zmienia dotychczasową strukturę przestrzenną. Jednakże każda realizacja ustaleń planu wywoła określone skutki w środowisku i krajobrazie w zależności od rodzaju, skali i charakteru zmian.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie na środowisko odbywać się będzie na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym na następujące komponenty środowiska:

9.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Wpływ realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki na różnorodność biologiczną będzie niewątpliwie długotrwały, bezpośredni i pośredni oraz trwały, aczkolwiek przy zachowaniu środków ostrożności i przestrzeganiu pewnych zasad można to oddziaływanie zniwelować.

Zgodnie z ustaleniami planu miejscowego nie należy spodziewać się znaczących i niekorzystnych przekształceń szaty roślinnej. Powierzchnia obszarów opracowania z przyrodniczego punktu widzenia nie jest szczególnie cenna – stanowi ona tereny kolejowe, komunikacyjne, mieszkaniowo-usługowe i rolnicze całkowicie zmienione przez człowieka, nie występują tu żadne chronione czy rzadkie gatunki. Wobec powyższego przewiduje się, że zachowanie dotychczasowych funkcji terenów kolejowych, usługowych i mieszkalnych oraz wyznaczenie położonych w otoczeniu przystanków i stacji kolejowej nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w Plewiskach oraz terenów usług sportu i rekreacji w Szreniawie, a także wprowadzenie planowanego przeznaczenia terenu pod realizację parkingów publicznych dla obsługi przystanków i stacji kolejowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą spowoduje relatywnie niskie straty przyrodnicze.

W projekcie ustaleń planu przewiduje się ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, obsadzonych zielenią. Aby zachować prawidłowe funkcjonowanie elementów środowiska przyrodniczego ustala się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynoszącej od 5% powierzchni terenu na terenach parkingów publicznych do 50% na terenach zieleni urządzonej. Korzystne skutki dla szaty roślinnej związane będą także z koniecznością zachowania istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowanym sposobem zagospodarowania i zabudowy ich przesadzeniem lub wprowadzeniem nowych nasadzeń w granicach obszaru objętego planem.

Realizacja ustaleń planu miejscowego nie wpłynie w sposób bezpośredni i stały na warunki bytowania drobnej zwierzyny. Zainwestowanie przestrzeni oraz postępująca urbanizacja ograniczyły tu faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przystosowanych do takich warunków życia. Są to głównie drobne ssaki, ptaki i owady. Obszary nadal będą pełnić funkcje związane z transportem kolejowym, a tym samym uchwalenie planu miejscowego nie spowoduje powstania nowych, istotnych źródeł oddziaływań na świat zwierząt.

W przypadku realizacji ustaleń planu związanych z wprowadzeniem nowych funkcji parkingowych, mieszkaniowo-usługowych i sportowo-rekreacyjnych oraz niezbędnej infrastruktury przekształcenie szaty roślinnej będzie bezpośrednie i krótkoterminowe w przypadku terenów pozostawionych do ponownego zagospodarowania zielenią, natomiast bezpośrednio, trwałe lub chwilowe, ale nie koniecznie negatywne, w przypadku realizacji obiektów kubaturowych.

9.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI I DOBRA MATERIALNE

O jakości życia mieszkańców decyduje szereg czynników. W zakresie zagadnień przestrzennych o warunkach i jakości życia społeczności lokalnych decydują standardy zagospodarowania terenu i zaspokojenie potrzeb bytowych.

Na obszarach objętych planem miejscowym nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z występowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, takich jak np. obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych. Występują natomiast ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikające bezpośrednio z funkcjonowania linii kolejowych, związanych przede wszystkim z oddziaływaniami akustycznymi i koniecznością bezawaryjnego funkcjonowania transportu

kolejowego, oraz wynikające z występowania pasa technicznego linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

Zagrożeniem dla ludzi i dóbr materialnych może być wystąpienie coraz częściej pojawiających się niekorzystnych zjawisk meteorologicznych, m.in.: burz, huraganów, deszczy nawalnych.

Ustalenia zawarte w projekcie planu mają też pośredni wpływ na życie społeczne i gospodarcze gminy Komorniki. Związane jest to z poprawą dostępności komunikacyjnej zarówno w powiązaniach z Poznaniem, jak dostępności Plewisk, Wirów i Szreniawy dla mieszkańców stolicy województwa, a tym samym zwiększeniem atrakcyjności gminy jako miejsca pracy i zamieszkania.

W prawidłowym funkcjonowaniu istniejących na terenie przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia poważnych awarii, które jest trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach planu (np. wystąpienie pożaru, eksplozja lub wyciek paliwa w trakcie transportu, awaria sieci kanalizacyjnej lub wodnej, awaria infrastruktury kolejowej i inne). Zagrożeniem dla środowiska i pośrednio zdrowia ludzi może być niepełne zrealizowanie ustaleń planu miejscowego (np. w zakresie uzbrojenia terenów, zagospodarowania odpadów) lub późniejsze zaniedbania w eksploatacji.

W konsekwencji realizacja ustaleń dokumentu na ludzi i ich mienie będzie miała pozytywne oddziaływania bezpośrednie, jak i pośrednie, długookresowe i skumulowane, a w wielu wypadkach trwałe. Zapewni właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego, właściwe standardy jakości środowiska, a co za tym idzie dobre warunki życia i zdrowia mieszkańców, a także pozwoli zachować odpowiednie proporcje między zainwestowaniem i zagospodarowaniem terenów kolejowych a osadniczym charakterem otoczenia

9.2.3. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

W projekcie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki wskazano działania polegające na ochronie wód zgodnie z przepisami odrębnymi.

Nowe inwestycje w nieznacznym stopniu spowodują większe zapotrzebowanie na wodę oraz wzrost ilości produkowanych ścieków. Obszary są w części zagospodarowane, a nowe inwestycje związane będą z budową nowych parkingów publicznych i rozbudową układu komunikacyjnego dla obsługi przystanków i stacji kolejowej oraz z lokalizacją nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej w Plewiskach i nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych w Szreniawie.

W wyniku realizacji ustaleń planu nie należy spodziewać się znaczących wpływów na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Przewiduje się zaopatrzenie w wodę wyłącznie z sieci wodociągowej, co jest istotne z punktu widzenia ochrony zasobów wód podziemnych. Odprowadzanie ścieków odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej (do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza terenem objętym planem), z dopuszczeniem odprowadzania ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, do czasu budowy kanalizacji sanitarnej. Odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego pod warunkiem właściwego, zgodnego z projektem, wykonania tego zbiornika oraz instalacji doprowadzającej do niego ścieki. Zawsze może istnieć niebezpieczeństwo pogorszenia jakości wód gruntowych podczas opróżniania zbiornika. Takie oddziaływanie bezpośrednio nie jest zależne od realizacji ustaleń planu.

Korzystnym działaniem dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych będzie zmniejszenie odpływu wód opadowych i roztopowych z terenów objętych planem miejscowym. Wprowadza się nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, a do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych. Takie działanie będzie miało długoterminowe, pozytywne i pożądane skutki dla środowiska. Lokalne retencjonowanie wody na działkach przyczyni się do bezpośredniego zasilania wód gruntowych danej zlewni oraz do racjonalnego gospodarowania zasobami wody poprzez zużywanie wód opadowych i roztopowych do pielęgnacji terenów zieleni.

Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej spowoduje oddziaływanie krótkoterminowe, bezpośrednie i chwilowe na środowisko, ale w konsekwencji pozytywne dla ochrony wód gruntowych i podziemnych.

W odniesieniu do ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., należy wskazać, że realizacja ustaleń planu miejscowego polegająca na wprowadzeniu nowych inwestycji przy zachowaniu ustaleń związanych z ochroną wód i sposobem odprowadzania ścieków, nie powinna spowodować wzrostu ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

9.2.4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Na skutek realizacji ustaleń planu miejscowego nie prognozuje się znaczącego wzrostu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Oddziaływanie ustaleń planu na powietrze atmosferyczne będzie uzależnione od zastosowanych systemów grzewczych oraz natężenia ruchu pojazdów na drogach powiatowych i gminnych.

Ze względu na ochronę powietrza wprowadza się nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii.

Na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oddziałują także szlaki komunikacyjne. Szkodliwe skutki ruchu samochodowego obejmują emisję do atmosfery substancji, jak m.in. CO, węglowodory, tlenki azotu, SO₂, aldehydy, Pb, pył gumowy ze ścierania opon samochodowych. Ilość tych związków będzie uzależniona od natężenia ruchu oraz rodzaju pojazdów dojeżdżających na omawiany obszar. Należy zaznaczyć, że obszary objęte planem miejscowym położone są w sąsiedztwie dróg powiatowych, na których ruch kołowy charakteryzuje się zróżnicowaną intensywnością. Ograniczenie ruchu na terenie zabudowanym i utwardzenie dróg przyczynia się jednak do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. W przypadku pozostałych dróg gminnych ruch kołowy ma wyłącznie charakter lokalny. Lokalizacja nowych parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej spowoduje wzrost ilości samochodów osobowych, jednak biorąc pod uwagę aktualną wielkość ruchu na okolicznych drogach, wzrost ten nie będzie miał charakteru znaczącego. Oddziaływanie to będzie bezpośrednie, średnioterminowe, chwilowe i często okresowe. W szerszym ujęciu, na skutek poprawy dostępności do komunikacji kolejowej, ustalenia planu miejscowego przyczynią się do poprawy jakości powietrza na skutek zmniejszenia natężenia ruchu kołowego na drogach prowadzących w kierunku Poznania.

Na etapie realizacji ustaleń planu miejscowego zwiększyć się może lokalnie zanieczyszczenie powietrza związane z pracą sprzętu budowlanego oraz pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi. Będą one jednak krótkotrwałe i ograniczone w czasie.

9.2.5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Obszary objęte planem charakteryzują się małym zróżnicowaniem morfologicznym i dużym stopniem przekształcenia, stąd nie należy spodziewać się istotnych zmian ukształtowania powierzchni. W obrębie terenów już zainwestowanych skutki realizacji planu będą najmniejsze.

Realizacja projektowanych parkingów publicznych dla obsługi przystanków i stacji kolejowej oraz nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych będzie powodować przekształcenia powierzchni ziemi, naruszenie profilu glebowego, wykonywanie wykopów, przemieszczanie mas ziemnych o charakterze oddziaływania bezpośrednim, pośrednim i stałym stosownie do powierzchni miejsc postojowych. Istotnym zjawiskiem będzie także uszczelnienie powierzchni ziemi w obrębie części terenów w sąsiedztwie powstających obiektów. Trwałe uszczelnienie nastąpi także w przypadku rozbudowy dróg, dojazdów i dojazdów. Lokalizacja sieci infrastruktury technicznej na terenach komunikacji zmniejszy zasięg przekształcenia powierzchni ziemi w ich otoczeniu.

Przewiduje się, iż maksymalna powierzchnia zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej ma wynosić od 10-20% powierzchni terenu na terenach kolejowych do 30% powierzchni działki na terenach zabudowy mieszkaniowej i usługowej

W czasie budowy obiektów w sposób pierwotny i krótkoterminowy mogą wystąpić oddziaływania także na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie teren), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego, czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi, ale w dużej mierze odwracalne i nie zawsze uciążliwe. Przy obecnie stosowanej technice oddziaływania realizacji infrastruktury technicznej na środowisko będą bezpośrednie i krótkotrwałe.

W czasie prac budowlanych mogą nastąpić także pewne zagrożenia dla gleb i wód gruntowych poprzez np. nieodpowiednie zabezpieczenie materiałów budowlanych, awarię itp. Po zakończeniu budowy teren wokół poszczególnych obiektów zostanie uporządkowany i urządzony zgodnie z ustaleniami planu.

9.2.6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody [30], ochronie podlega również krajobraz. Potrzeba tej ochrony wynika m.in. z konieczności utrzymania harmonii, czyli takiego zróżnicowania i ukształtowania krajobrazu, który zapewniałby funkcjonowanie poszczególnych ekosystemów zapewniając dobre warunki dla życia człowieka. Harmonia krajobrazu może być utrzymana, a nawet wzbogacana przez świadome działanie człowieka.

Na skutek realizacji ustaleń planu wprowadzenie nowych parkingów publicznych w sąsiedztwie terenów kolejowych nie zmieni w istotny sposób dotychczasowego charakteru krajobrazu. Nie prognozuje się tu budowy nowych obiektów kubaturowych. Na pozostałych terenach nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa oraz obiekty sportowo-rekreacyjne wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną realizowane będą w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. Z czasem wprowadzona zieleń przydomowa i izolacyjna przestłoni widok nowej zabudowy.

Pozytywnie na walory krajobrazowe wpłyną zapisy planu w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, które wprowadzają m.in.: dopuszczenie lokalizacji obiektów małej architektury. Wskazać należy, że podjęcie prac związanych z realizacją planowanych inwestycji przyczyni się do poprawy estetyki otoczenia stacji kolejowej, które w obecnej sytuacji jest dość znacznie zaniedbane.

9.2.7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT

Na skutek zainwestowania, w tym przede wszystkim budowy nowych parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej, zmienią się warunki klimatu lokalnego. Mogą one dotyczyć spadku amplitudy temperatur powietrza, wilgotności powietrza i prędkości wiatru. Będą to oddziaływania wtórne, długoterminowe i stałe, ale nie będą one znacząco wpływać na warunki klimatu odczuwalnego przez ludzi.

9.2.8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE

Na terenach objętych planem miejscowym nie występują udokumentowane złoża kopalin i projektowane tu zagospodarowanie nie będzie miało na nie wpływu.

9.2.9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI

Realizacja ustaleń planu miejscowego nie spowoduje negatywnych oddziaływań na zabytki. Zapisy w ustaleniach planu wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu, tak by zachować prawidłowe funkcjonowanie elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1, ustalono nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Dzięki tym działaniom realizacja planowanej inwestycji przyczyni się do zbadania zasobów kulturowych i ewentualnego podjęcia odpowiednich zabiegów zabezpieczających. Nowe przedsięwzięcie, z uwagi na lokalizację oraz charakter oddziaływania na środowisko nie będą miały wpływu na zabytki chronione znajdujące się na obszarach sąsiednich.

Działania na rzecz ochrony dziedzictwa archeologicznego zapisane w ustaleniach planu są zgodne z ideą Europejskiej konwencji o ochronie dziedzictwa archeologicznego, przyjętej przez Polskę w 1996 roku. Najważniejszym rezultatem Konwencji Maltańskiej jest zapewnienie, iż żadna inwestycja nie będzie niszczyła stanowisk archeologicznych bez przeprowadzenia wcześniejszych wykopalisk ratowniczych.

Ponadto plan miejscowy, w zakresie ochrony zabytków w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, wprowadza nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, nakaz uzgodnienia wszelkich prac budowlanych i konserwatorskich prowadzonych przy obiektach zabytkowych z Powiatowym Konserwatorem Zabytków oraz nakaz zachowania historycznej nawierzchni kamiennej na obszarze stacji kolejowej „Szreniawa”.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, ustalono zakaz lokalizacji dominant wysokościowych

o wysokości równej lub większej niż 15 m n.p.m. oraz zakaz lokalizacji urządzeń technicznych niezwiązanych z funkcjonowaniem i obsługą stacji kolejowej.

Nie określa się natomiast zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.

9.2.10. INNE ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA

Hałas

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska bezpośrednio odczuwalnym przez człowieka. Klimat akustyczny warunkuje możliwości odpoczynku i regeneracji sił.

W ustaleniach planu wprowadza się obowiązek ochrony przed hałasem i zapewnienie standardu akustycznego. Na obszarze objętym planem wskazuje się teren podlegający ochronie akustycznej, dla którego ustala się obowiązek zachowania określonych w przepisach odrębnych, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Skutkiem realizacji ustaleń planu będzie pojawienie się nowych źródeł hałasu nieuchronnie związanych z urbanizacją. Zmiana użytkowania związana jest z wprowadzeniem parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej oraz wyznaczeniem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz terenów usług sportu i rekreacji. Na etapie prognozy nie można przewidzieć wielkości emitowanych z tych terenów zanieczyszczeń i oddziaływań akustycznych. Taka realizacja wymaga zastosowania rozwiązań technicznych, które gwarantują dotrzymania standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej.

Wskazać należy, iż także poziom mocy akustycznej urządzeń stosowanych w budownictwie podlega ograniczeniom, zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska [40]. Hałas ten jest jednak krótkotrwały i zazwyczaj, zgodnie z literaturą przedmiotu, dochodzi do ok. 70 m. Oddziaływanie ma charakter lokalny, bezpośredni, chwilowy. Ustępuje po zakończeniu procesu inwestycyjnego.

Najistotniejszym źródłem emisji hałasu na obszarze opracowania jest linia kolejowa nr 3 Poznań Główny – Rzepin oraz linia kolejowa nr 357 Sulechów – Luboń. Uciążliwość transportu kolejowego wynika z wysokiego poziomu emitowanego hałasu i znacznego zasięgu jego oddziaływania, zwłaszcza w porze nocnej. Hałas kolejowy ma charakter lokalny, a jego uciążliwość związana jest z pojedynczymi przejazdami pociągów. Obie linie kolejowe w ostatnich latach zostały zmodernizowane. W ramach inwestycji wprowadzono szereg rozwiązań zmniejszających ponadnormatywne oddziaływania akustyczne do poziomów dopuszczalnych.

W granicach obszarów opracowania w sąsiedztwie linii kolejowych zachowano istniejący teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej w Plewiskach oraz teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Szreniawie, które podlegają ochronie akustycznej, zatem w przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w liniach rozgraniczających tereny kolejowe należy zastosować takie elementy ochrony środowiska (np. nasypy ziemne lub ekrany akustyczne), które umożliwią ograniczenie znaczących oddziaływań na teren chroniony przed hałasem.

W odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych położonych w granicach obszaru opracowania na podstawie literatury przedmiotu oraz przy założeniu średniej prędkości poruszania się pojazdów na terenie zabudowanym wynoszącym 50 km/h, można domniemywać, iż równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy przy złagodzeniu norm hałasowych nie przekracza wartości dopuszczalnych. Realizacja parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej oraz nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej i obiektów sportowo-rekreacyjnych na analizowanych obszarach spowoduje wzrost ilości samochodów osobowych, jednak biorąc pod uwagę aktualną wielkość ruchu na okolicznych drogach, wzrost ten nie będzie miał charakteru znaczącego. Niemniej ważne jest zastosowanie rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zmniejszających poziom hałasu do wartości dopuszczalnych obowiązujących na terenach podlegających ochronie akustycznej. W szerszym ujęciu, na skutek poprawy dostępności do komunikacji kolejowej, ustalenia planu miejscowego przyczynią się do poprawy klimatu akustycznego na skutek zmniejszenia natężenia ruchu kołowego na drogach prowadzących w kierunku Poznania.

Ze względu na położenie obszaru w granicach strefy podwyższonego poziomu hałasu związanego z oddziaływaniem lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny wprowadzono nakaz zapewnienia odpowiedniej izolacyjności akustycznej w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej w budynkach położonych na terenach położonych w jej zasięgu.

Pole elektromagnetyczne

Problemy dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego wytwarzanego m.in. przez linie napowietrzne wysokiego napięcia zostały ujęte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów [39]. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych na obszarach objętych planem miejscowym ograniczy się do oddziaływania zelektryfikowanej trakcji kolejowej zamykającego się w granicach terenów kolejowych oraz linii elektroenergetycznej 110 kV w Plewiskach.

Zgodnie z zapisami ustaleń planu nakazuje się zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości budynków od skrajnych przewodów elektrycznych na obszarach oznaczonych na rysunku planu jako pas techniczny napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia. Wobec powyższego dla linii elektroenergetycznej nie ma konieczności wydzielenia w tej strefach dodatkowej ochrony. Przewiduje się także możliwość likwidacji lub skablowania linii elektroenergetycznej.

W wyniku realizacji ustaleń planu mogą pojawić się nowe źródła promieniowania sztucznego, takie jak: nowe stacje transformatorowe, sieci infrastruktury technicznej, w tym w szczególności sieci elektroenergetyczne i telekomunikacyjne. Na podstawie dostępnej literatury można stwierdzić, że ich eksploatacja nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [34] na terenach przeznaczonych na cele zabudowy usługowej nie obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym infrastruktury telekomunikacyjnej. Na podstawie dostępnej literatury można stwierdzić, że ich eksploatacja nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Realizację ustaleń planu w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii i rozwiązań technicznych nie powinna oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska [24] poważna awaria jest to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Na skutek realizacji ustaleń planu nie przewiduje się wzrostu zagrożenia poważnymi awariami.

Gromadzenie odpadów

Bardzo ważna dla ochrony środowiska jest prawidłowa gospodarka odpadami. Zgodnie z ustaleniami planu przedmiotem planu jest umożliwienie realizacji parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej. Wzrost liczby pasażerów spowoduje z pewnością powiększenie ilości odpadów, ale też zakresu selektywnej zbiórki odpadów.

W planie ustalono warunki gospodarowania odpadami poprzez nakaz gromadzenia i zagospodarowania odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi. Ponadto w zakresie zagospodarowania mas ziemnych ustalono nakaz wykorzystania mas ziemnych, spełniających standardy jakości gleb lub ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom oraz dopuszczenie usuwania nadmiarów mas ziemnych poza obszar planu zgodnie z przepisami odrębnymi. W związku z tym zapisem oddziaływanie to będzie bezpośrednie, krótkoterminowe i chwilowe, ale korzystne dla racjonalnego gospodarowania masami ziemi.

Generalnie najwięcej problemów z powstawaniem odpadów będzie miało miejsce na etapie inwestycyjnym. Na etapie budowy wytwarzane są zazwyczaj znaczne ilości odpadów, głównie budowlanych. Mogą pojawić się także odpady niebezpieczne. Prawidłowa organizacja systemu bieżącego gospodarowania

odpadami oraz właściwa organizacja placu budowy wpłynie na minimalizację bezpośredniego oddziaływania odpadów na zdrowie i życie ludzi oraz na środowisko.

10. CHARAKTERYSTYKA I OCENA ISTNIEJĄCYCH ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH ZAWARTYCH W USTALENIACH MIEJSCOWEGO PLANU W ASPEKTCIE OCHRONY ŚRODOWISKA

10.1. OCENA ZGODNOŚCI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Przy sporządzaniu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania uwzględniono przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, dóbr kultury, itp. Dotyczy to spełnienia wymogów ochrony jakości środowiska w zakresie standardów emisyjnych, jakości powietrza, standardów akustycznych.

Ochrona gleb

Na obszarach objętych planem nie występują grunty objęte ochroną prawną.

Ochrona lasów

Na obszarach opracowania nie występują lasy.

Ochrona wód

Przewiduje się zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej. Odprowadzanie ścieków odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej (do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza terenem objętym planem) z dopuszczeniem odprowadzania ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, do czasu budowy kanalizacji sanitarnej. Wprowadza się nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, a do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

Ochrona kopalin

Na obszarach opracowania nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1, ustalono nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Ponadto plan miejscowy, w zakresie ochrony zabytków w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, wprowadza nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, nakaz uzgodnienia wszelkich prac budowlanych i konserwatorskich prowadzonych przy obiektach zabytkowych z Powiatowym Konserwatorem Zabytków oraz nakaz zachowania historycznej nawierzchni kamiennej na obszarze stacji kolejowej „Szreniawa”.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, ustalono zakaz lokalizacji dominant wysokościowych o wysokości równej lub większej niż 15 m n.p.m. oraz zakaz lokalizacji urządzeń technicznych niezwiązanych z funkcjonowaniem i obsługą stacji kolejowej.

10.2. OCENA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Proponowana w ustaleniach projektu planu miejscowego struktura funkcjonalno-przestrzenna uwzględnia wymogi ochrony środowiska, a także jest zgodna z potrzebami funkcjonalnymi i zamierzeniami gminy.

Przedmiotem planu jest umożliwienie realizacji parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej. Projektowany sposób zagospodarowania nie wprowadza radykalnych zmian w strukturze przestrzennej całej gminy.

Przyjęty kierunek zagospodarowania przestrzennego terenów jest zgodny ze strukturą funkcjonalno-przestrzenną gminy określoną w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki [23]. Studium określa politykę przestrzenną gminy, w tym także lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Studium [23] na obszarach objętych planem miejscowym wskazuje przede wszystkim tereny osiedleńcze mieszane (Plewiska i Wiry) oraz tereny usług turystyki, sportu i rekreacji i tereny zamknięte (Szreniawa).

11. WNIOSKI

11.1. PROPONOWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNE ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki nie wywoła znaczących oddziaływań na obszary objęte ochroną prawną, w tym przedmiot i cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność i spójność.

W odniesieniu do celu ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego należy stwierdzić, iż obszar opracowania nie stanowi typowych form naturalnego środowiska przyrodniczego, w tym najbardziej wartościowych formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych. Siedlisko w obrębie obszaru opracowania położonego w granicach obszaru chronionego stanowi użytkowane rolniczo grunty orne, wykorzystywane do uprawy roślin zbożowych, a tym samym nie warunkuje istnienia żadnego gatunku roślin i zwierząt będących celem ochrony obszaru.

Obszar opracowania ma jedynie znaczenie jako okresowe żerowisko dla ptaków przemieszczających się, w związku z istnieniem w jego granicach upraw rolnych (zboża). Na podstawie zebranych informacji stwierdza się, że tereny objęte projektem planu miejscowego nie są miejscem lęgów, zimowania oraz postoju dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w granicach obszaru Natura 2000. W granicach projektowanego parkingu nie występują siedliska stanowiące przedmiot ochrony, a także siedliska kluczowe dla lęgów, pierzenia i zimowania gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz miejsc ważnych dla postoju wymienionych gatunków ptaków w okresach ich migracji. W związku z tym stwierdza się, że projektowane przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów Natura 2000, gdyż nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki stanowiące cel ochrony tych obszarów oraz nie wpłynie negatywnie na liczebność gatunków stanowiących cel ochrony tego obszaru, a także nie spowoduje likwidacji lub zmniejszenia powierzchni siedlisk, które stanowią przedmiot ochrony lub mają znaczenie dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000. Wynika to między innymi z lokalizacji przedmiotowych terenów przy granicy analizowanych form ochrony przyrody, w sąsiedztwie terenów zagospodarowanych i użytkowanych na cele komunikacji drogowej i kolejowej. Tereny nie mają ważnego znaczenia dla migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej dzikich gatunków zwierząt, gdyż nie pełnią one funkcji ostoi faunistycznej. Obszar ten nie jest siedliskiem chronionym, nie stanowi on najważniejszego żerowiska dla ptaków, a aktualne użytkowanie powierzchni ziemi nie ma istotnej wartości przyrodniczej i nie wyróżnia się niczym szczególnym w stosunku do otoczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu miejscowego nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, ani też nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, tj. nie spowoduje zagrożeń dla typowych form krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych, a także związanych z nimi zwierząt.

Nie mniej każde ustalenie planu będzie miało wpływ na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Będzie on krótkotrwały, długotrwały, bezpośredni, pośredni, stały, często pozytywny.

Plan wprowadza szereg ustaleń (rozwiązań) zapewniających ochronę elementów środowiska przyrodniczego:

- wzbogacenie terenów biologicznie czynnych (poprawa bilansu terenów zieleni) m.in. poprzez: ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na terenach przewidzianych pod zainwestowanie na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, określony udział powierzchni biologicznie czynnej, co zapewnia zachowanie pokrywy glebowej na znacznym obszarze, a także wprowadzenie zieleni wysokiej i niskiej o charakterze ochronnym, izolacyjnym, ozdobnym,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych m.in. poprzez: nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej, a do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszczono odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, a do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych,
- ochronę powietrza atmosferycznego poprzez wprowadzenie nakazu wytwarzania energii dla celów grzewczych oraz dla potrzeb technologicznych wyłącznie na bazie urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii,
- ochronę powierzchni ziemi m.in. poprzez: ograniczanie uszczelniania terenu, ustalając minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co przyczyni się do bezpośredniego zasilania wód gruntowych danej zlewni,
- racjonalne gospodarowanie odpadami poprzez nakaz gromadzenia i zagospodarowania odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi,
- racjonalne zagospodarowanie mas ziemnych poprzez nakaz wykorzystania mas ziemnych, spełniających standardy jakości gleb lub ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom oraz dopuszczenie usuwania nadmiarów mas ziemnych poza obszar planu zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ustaleniach planu zaproponowano także rozwiązania mające na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko dotyczących ochrony przed hałasem i zapewnienia standardu akustycznego poprzez nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

W kwestii zapobiegania i ograniczania innym skutkom zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałaniu poważnym awariom zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [24], nie wolno budować tu zakładów stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenia występowania poważnych awarii.

Wprowadza się ponadto zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych z wyjątkiem inwestycji celu publicznego. Dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko nie może wpłynąć negatywnie na kształtowanie jakości środowiska. Dla takich przedsięwzięć powinien zostać wykonany raport o oddziaływaniu ww. przedsięwzięcia na środowisko, który określi zasięg negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska i skuteczne sposoby jego przeciwdziałania.

11.2. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU MIEJSCOWEGO

Przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania nie naruszają zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki [23]. Szczegółowa ocena ustaleń projektu planu miejscowego wykazała, że przyjęte rozwiązania dotyczące ochrony środowiska są właściwe, zgodne z obowiązującym prawem i zapewniające rozwój zrównoważony.

Ze względu na brak znaczących oddziaływań na obszary cenne przyrodniczo, w tym obszary Natura 2000 oraz integralność tych obszarów (przeprowadzona analiza wykazała, że ustalenia planu miejscowego zapewniają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego na terenach objętych opracowaniem położonych w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny oraz obszarów Natura 2000, minimalizując ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia) nie zachodziła konieczność przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki. Podczas sporządzania projektu dokumentu nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

11.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Istotną rolę w kontroli realizacji postanowień projektowanego dokumentu ma Urząd Gminy Komorniki. Zgodnie ze swoimi kompetencjami powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy oraz wszelkich niekorzystnych zjawisk mających wpływ na jakość środowiska przyrodniczego, czy rozwój gminy.

Skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu podlegają też ocenom i analizom prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska [35].

Kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody prowadzi na terenie m.in. Wielkopolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu i Państwowy Instytut Geologiczny monitorując na bieżąco poszczególne komponenty środowiska, takie jak: powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny, promieniowanie elektroenergetyczne i inne w zakresie określonym w przepisach szczególnych.

Niezależnie od ww. instytucji Wójt Gminy Komorniki zobowiązany jest przeprowadzać okresowe kontrole przestrzegania prawa środowiska, a w konsekwencji ich przeprowadzenia, wskazane wnioski, uwagi i zalecenia przyczynią się do uzupełnienia ewentualnych uchybień w tym zakresie a tym samym poprawy stanu środowiska na danym terenie.

Ponadto kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody prowadzą instytucje do tego powołane.

Po zrealizowaniu ustaleń planu miejscowego, proponuje się monitoring z zastosowaniem metody wskaźnikowej:

- system unieszkodliwiania ścieków (2 razy w roku),
- przeglądy eksploatacyjne urządzeń oczyszczających w przypadku zrzutu oczyszczonych wód opadowych i roztopowych (2 razy w roku),
- równoważny poziom hałasu LAeq w porze dziennej i nocnej dla linii kolejowych – raz na rok.

Przy przeprowadzaniu analiz i monitorowaniu skutków realizacji ustaleń planu możliwe jest wykorzystanie sporządzonych uprzednio prognoz, raportów i ocen oddziaływania na środowisko. Dokumenty te stanowią istotne źródło danych niezbędne do analizy środowiska na danym terenie.

11.4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Komorniki nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami innych państw i nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25].

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawę prawną wykonania niniejszej prognozy stanowi Uchwała Nr XIV/146/2015 z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki, zmieniona Uchwałą Nr XIX/215/2016 Rady Gminy Komorniki z dnia 31 marca 2016 r.

Podstawę prawną wykonania samej prognozy stanowią:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25],
 - ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. [26],
- a także dyrektywy unijne.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [25] prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Celem prognozy opracowanej dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki jest identyfikacja i ocena skutków oddziaływania ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu, warunki życia i zdrowia ludzi, środowisko kulturowe, zabytki i dobra materialne, będących potencjalnym wynikiem realizacji projektowanego zagospodarowania przestrzeni.

W prognozie oddziaływania na środowisko, w oparciu o wykonane opracowania dotyczące charakterystyki i stanu środowiska przedmiotowego terenu, dokonano identyfikacji najważniejszych uwarunkowań ekofizjograficznych na obszarze objętym projektem planu zagospodarowania przestrzennego na tle uwarunkowań przyrodniczych w skali gminy i w skali regionalnej.

W wyniku analiz wskazuje się istotne potencjalne konflikty między użytkownikami przestrzeni, realizację założonych celów ekologicznych i ich wpływ na elementy środowiska, świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu, warunki życia i zdrowia ludzi, a także możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska.

Pełen zakres niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.

W prognozie dokonano przede wszystkim:

- analizy uwarunkowań przyrodniczych i oceny stanu środowiska,
- analizy celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu miejscowego planu,
- oceny przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko skutków realizacji ustaleń planu, w tym: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne,
- oceny rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu,

Przedmiotem planu jest ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki.

Zakres ustaleń planu wynika z Uchwały Nr XIV/146/2015 Rady Gminy Komorniki z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia do zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki, zmieniona Uchwałą Nr XIX/215/2016 Rady Gminy Komorniki z dnia 31 marca 2016 r.

Plan miejscowy składa się z treści uchwały oraz integralnych części:

- 1) rysunki planu, zatytułowane „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki” wraz z wrysem

ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki – w skali 1:1000:

- a) dla obszaru położonego w miejscowości Plewiska – załącznik nr 1,
 - b) dla obszaru położonego w miejscowości Wiry – załącznik nr 2,
 - c) dla obszaru położonego w miejscowości Szreniawa – załącznik nr 3;
- 2) rozstrzygnięcia Rady Gminy Komorniki w sprawie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyłożonego do publicznego wglądu, stanowiące załącznik nr 4;
 - 3) rozstrzygnięcia Rady Gminy Komorniki o sposobie realizacji zapisanych w planie zadań z zakresu infrastruktury technicznej oraz zasadach ich finansowania należących do zadań własnych gminy, stanowiące załącznik nr 5.

Na obszarze objętym miejscowym planem ustala się następujące przeznaczenie terenów:

- 1) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1:
 - a) teren parkingu publicznego oznaczony symbolem 1.KD-Lt;
 - b) teren drogi publicznej – klasa lokalna oznaczony symbolem 1.KD-L;
 - c) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej oznaczone symbolami 1.MN/U1, 1.MN/U2;
 - d) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 1.ZP.
- 2) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Wiry, oznaczonego na załączniku nr 2:
 - a) teren kolejowy oznaczony symbolem 2.kk;
 - b) teren parkingu publicznego oznaczony symbolem 2.KD-Lt;
 - c) teren drogi publicznej – klasa dojazdowa oznaczone symbolami 2.KD-D;
 - d) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 2.ZP;
 - e) teren infrastruktury technicznej – elektroenergetyka oznaczony symbolem 2.E.
- 3) w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3:
 - a) teren kolejowy oznaczony symbolem 3.kk;
 - b) teren parkingu publicznego oznaczony symbolem 3.KD-Lt;
 - c) teren drogi publicznej – klasa lokalna oznaczony symbolem 3.KD-L;
 - d) tereny dróg publicznych – klasa dojazdowa oznaczone symbolami 3.KD-D1, 3.KD-D2;
 - e) teren parkingu oznaczony symbolem 3.KP;
 - f) teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczony symbolem 3.MN;
 - g) teren usług sportu i rekreacji oznaczony symbolem 3.US;
 - h) teren zieleni urządzonej oznaczony symbolem 3.ZP.

Przy wykonaniu prognozy uwzględniono dokumenty, które zostały opracowane na różnych poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Są to m.in. dokumenty Unii Europejskiej regulujące sprawy związane z wprowadzaniem w życie koncepcji zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych, dokumenty na szczeblu krajowym (m.in.: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych), na szczeblu regionalnym (Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 Wielkopolska 2020, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, programy ochrony powietrza), także dokumenty gminne (Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki, Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 i inne).

Przy opracowaniu prognozy zastosowano metody opisowe dotyczące charakterystyki środowiska oraz wykorzystano dostępne wskaźniki stanu środowiska. Uwzględniono także informacje zawarte w obowiązującym Studium [23], prognozach oddziaływań na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z obszarem objętym planem miejscowym, a także innych dokumentach regionalnych i lokalnych, odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

Przedstawiono także rozwiązania przestrzenne w aspekcie ochrony środowiska oraz inne zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Do najważniejszych zasad zapisanych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy

Komorniki, a mających wpływ na środowisko i krajobraz terenu objętego projektem planu należą zasady w zakresie:

- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasad kształtowania krajobrazu,
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej,
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, w tym terenów górniczych, a także obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy,
- modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

Prognoza składa się z trzynastu części, w tym siedmiu części merytorycznych (rozdziały od 5 do 11).

W rozdziale 5 omówiono położenie obszaru w ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych. Omówiono istniejące zainwestowanie i użytkowanie obszaru objętego miejscowym planem. Następnie scharakteryzowano poszczególne elementy środowiska przyrodniczego we wzajemnym, w tym m.in.: rzeźbę terenu, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szatę roślinną, świat zwierzęcy, warunki klimatyczne.

Obszary objęte projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki obejmują tereny położone w Plewiskach, Wirach i Szreniawie o łącznej powierzchni około 8,73 ha.

Obszar objęty planem w miejscowości Plewiska od północy graniczy z linią kolejową nr 3 Poznań Główny – Rzepin, od wschodu z drogą powiatową nr 2387P (ul. Grunwaldzka), od południa z terenami zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a od zachodu z terenami rolniczymi. Przy północnej granicy obszaru zlokalizowany jest przystanek kolejowy „Poznań Junikowo”. Obszar w większości jest niezagospodarowany i obejmuje tereny rolnicze. Jedynie w północno-wschodniej części w jego granicach znajduje się jeden teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Przez obszar przebiega ponadto napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV.

Obszar objęty planem w miejscowości Wiry obejmuje fragment linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz z przystankiem kolejowym „Wiry” wraz z terenami przyległymi od strony południowo-wschodniej. W zachodniej części obszaru zlokalizowany jest przystanek kolejowy (perony) Pozostała część obszaru jest niezagospodarowana, użytkowana rolniczo.

Obszar objęty planem w miejscowości Szreniawa obejmuje fragment linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz ze stacją kolejową „Szreniawa” wraz z terenami przyległymi od strony południowo-wschodniej. W zachodniej części obszaru zlokalizowana jest stacja kolejowa (budynki dworcowe, perony, miejsca postojowe, plac przeładunkowy) oraz jeden budynek mieszkalny jednorodzinny i budynek gospodarczy. W południowej części znajduje się natomiast parking służący sąsiademu Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego. Wschodnia część obszaru jest niezagospodarowana, użytkowana rolniczo.

Z analizy mapy sytuacyjno-wysokościowej wyraźnie wynika małe urozmaicenie rzeźby terenów. Pod względem geomorfologicznym tereny stanowią fragment wysoczyzny morenowej o wysokościach ok. 79-80 m. n.p.m. w Plewiskach, ok. 72-73 m. n.p.m. w Wirach i ok. 82-89 m n.p.m. w Szreniawie.

Obszary objęte projektem planu położone są w dorzeczu Warty, przy czym obszar w miejscowości Plewiska należy do zlewni Strumienia Junikowskiego, a obszary w miejscowości Wiry i Szreniawa – w zlewni Wirynki. Obszary odwadniane są poprzez system rowów i cieków uchodzących do Strumienia Junikowskiego i Wirynki. Na obszarach objętych projektem planu miejscowego nie występują cieki i zbiorniki wodne. Obszary objęte projektem planu w miejscowości Wiry i Szreniawa położone są w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144.

W granicach obszaru opracowania występują grunty zurbanizowane. Gleby te gleby uległy znacznym przeobrażeniom. Większą część obszaru stanowią tereny kolejowe. W sąsiedztwie obszarów, w obrębie gruntów rolnych, występują gleby IVa, IVb i V klasy bonitacyjnej. Część analizowanych obszarów obejmuje tereny kolejowe, a tym samym nie przedstawia większej wartości z przyrodniczego punktu widzenia. Tereny te są trwale zagospodarowane, położone w otoczeniu zabudowy sąsiednich miejscowości, co w znacznym stopniu ogranicza udział tych obszarów w niektórych procesach przyrodniczych. Pozostałe części obszarów

obejmują tereny rolnicze zajęte przez uprawy polowe. W sąsiedztwie obszarów opracowania występują zadrzewienia przyuliczne. Bogata jest zieleń towarzysząca zabudowie, gdzie znaczny udział mają drzewa i krzewy ozdobne. Dodatkowo obszary w miejscowościach Wiry i Szreniawa od południa sąsiadują z terenami leśnymi. Świat zwierzęcy obszarów opracowania jest typowy dla obszarów nizinnych. Zainwestowanie przestrzeni oraz postępująca urbanizacja ograniczyły faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przystosowanych do takich warunków życia. Są to głównie drobne ssaki, ptaki i owady

Obszar opracowania w miejscowości Plewiska położony jest w zasięgu archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej zewidencjonowane stanowisko archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 53-26/260. Ponadto w granicach obszaru położonego w miejscowości Szreniawa znajdują się obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków: budynek dworca kolejowego, budynek mieszkalny i gospodarczy.

Gmina Komorniki położona jest w granicach JCWPd nr 60. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 60 określono jako dobry. Tym samym brak jest zagrożenia dla nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego). Jak wynika z badań wód podziemnych prowadzonych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. w punkcie pomiarowym w miejscowości Pecna (gmina Mosina) w granicach JCWPd nr 60 wykazano IV klasę jakości.

Obszar objęty planem miejscowym położony jest w większości w granicach JCWP Potok Junikowski stanowiąca silnie zmienioną część wód część wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły. Przyczyną zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego) jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych. W 2014 roku dla wód Potoku Junikowskiego wykazano IV klasę elementów biologicznych, II klasę elementów hydromorfologicznych i II klasę elementów fizykochemicznych.

Obszary objęte planem miejscowym w miejscowościach Wiry i Szreniawa położone są w granicach JCWP Wirynka stanowiącą naturalną część wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły. Przyczyną zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego) jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021. W 2013 dla wód Wirynki wykazano II klasę elementów biologicznych i umiarkowany stan ekologiczny przy ogólnej złej ocenie stanu wód.

Potencjalne źródła zanieczyszczenia atmosfery w rejonie obszarów opracowania to emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z dróg powiatowych przebiegających wzdłuż granicy obszaru położonego w Plewiskach i Szreniawie oraz drogi gminnej przebiegającej w sąsiedztwie obszaru w Wirach i Szreniawie, w ograniczonym zakresie z terenów kolejowych – w przypadku przejazdu lokomotyw spalinowych, oraz emisja zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalno-bytowego.

Obszar objęty planem miejscowym opracowania w Plewiskach położony jest w sąsiedztwie linii kolejowej nr 3 Poznań Główny – Rzepin, natomiast obszary w Wirach i Szreniawie obejmują fragmenty linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń wraz z przystankiem kolejowym „Wiry” i stacją kolejową „Szreniawa”. W ich sąsiedztwie przebiegają drogi powiatowe i gminne, dla których nie przeprowadzono pomiarów natężenia ruchu. Należy przypuszczać, iż ze względu na lokalny charakter ciągów komunikacyjnych i stosunkowo niewielkie natężenie ruchu, nie występują tu przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Głównym źródłem emisji hałasu na obszarach opracowania jest linia kolejowa nr 3 Poznań Główny – Rzepin oraz linia

kolejowa nr 357 Sulechów – Luboń. Uciążliwość transportu kolejowego wynika z wysokiego poziomu emitowanego hałasu i znacznego zasięgu jego oddziaływania, zwłaszcza w porze nocnej. Hałas kolejowy ma charakter lokalny, a jego uciążliwość związana jest z pojedynczymi przejazdami pociągów. Obie linie kolejowe w ostatnich latach zostały zmodernizowane. W ramach inwestycji wprowadzono szereg rozwiązań zmniejszających ponadnormatywne oddziaływania akustyczne do poziomów dopuszczalnych. W granicach obszarów opracowania potencjalnie zagrożone emisją hałasu może być jedynie istniejący teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Plewiskach i teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Szreniawie, które położone są w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych.

Na obszarach objętych projektem planu zlokalizowana jest infrastruktura kolejowa, w tym zelektryfikowana trakcja naziemna linii kolejowej nr 3, która stanowi źródło emisji pól elektromagnetycznych. Na terenach tych nie znajdują się jednak budynki mieszkalne, dla których obowiązuje nakaz zachowania wymaganych przepisami odrębnymi odległości budynków od skrajnych przewodów elektrycznych.

Obszary objęte projektem planu miejscowego nie są zagrożone występowaniem zjawisk powodziowych, nie są także narażone na procesy osuwania się mas ziemnych.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki istnieje ryzyko braku możliwości realizacji parkingów publicznych służących obsłudze stacji i przystanków kolejowych Plewiska, Wiry i Szreniawa.

Głównym celem sporządzenia planu miejscowego jest konieczność stworzenia niezbędnych podstaw planistycznych dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”. Celem dokumentu jest utworzenie systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych, czyli miejsc umożliwiających dogodną zmianę środka transportu, wyposażonych w infrastrukturę niezbędną dla obsługi podróżnych. Planowane w ramach programu inwestycje polegać będą przede wszystkim na wyposażeniu istniejących stacji i przystanków kolejowych w dodatkowe elementy infrastruktury komunikacyjnej umożliwiającej integrację transportu autobusowego, samochodowego, rowerowego i ruchu pieszego z transportem szynowym. W ramach planowanych inwestycji przewiduje się m.in. realizację parkingów typu P&R, parkingów rowerowych oraz zatok i przystanków autobusowych.

Nadrzędnym celem realizacji programu jest poprawa integralności obszaru metropolitalnego poprzez rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego stanowiącego alternatywę dla indywidualnych form transportu. Budowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej przyczyni się do zwiększenia dostępności poszczególnych obszarów, zmniejszenia obciążenia sieci drogowej i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Plan miejscowy poprzez jego uchwalenie, jako akt prawa miejscowego określi zasady zagospodarowania terenu stacji kolejowej z uwzględnieniem koniecznych rozwiązań w zakresie obsługi komunikacyjnej. Ponadto plan miejscowy wprowadzi nowe ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska wynikające z obowiązujących przepisów prawnych. Projekt dokumentu zawiera szereg ustaleń dotyczących eliminacji lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko.

W granicach obszaru objętego projektem planu miejscowego w miejscowości Szreniawa położony jest w granicach obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [30]. Są nimi: Wielkopolski Parki Narodowy i jego otulina oraz obszar Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017. Na tych obszarach obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody [30] oraz zakazy ustanowione przy utworzeniu tych obszarów.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań pozwoliła zidentyfikować istotne problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń planu, za które uznano m.in.: zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych wynikające z funkcjonowania transportu kolejowego i drogowego, w tym przede wszystkim zagrożenia wycieków substancji ropopochodnych bezpośrednio do gruntu i wód, przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków arosanitarnych oraz przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, przede wszystkim w sąsiedztwie linii kolejowej nr 3.

W następnym w rozdziale omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Na etapie prognozy brak jest podstaw do określenia znaczących oddziaływań na środowisko realizacji ustaleń planu miejscowego, choć nigdy nie można wykluczyć takich oddziaływań. W rozdziale 9 przedstawiono przewidywane oddziaływanie projektu ustaleń planu na środowisko.

W pierwszej kolejności oceniono wpływ proponowanych rozwiązań na obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru. Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki w miejscowości Szreniawa położony jest w granicach obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [30]. Są nimi: Wielkopolski Parki Narodowy i jego otulina oraz obszar Natura 2000 „Ostoja Wielkopolska” PLH3000010 i obszaru Natura 2000 „Ostoja Rogalińska” PLB3000017.

Do inwestycji zapisanych w ustaleniach projektu planu miejscowego, których realizacja mogłaby spowodować największy wpływ na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny zaliczyć należy budowę parkingu publicznego dla obsługi stacji kolejowej „Szreniawa” wraz z niezbędnym układem komunikacyjnym, a także wprowadzenie funkcji usług sportu i rekreacji.

Na podstawie zebranych informacji można stwierdzić, że realizacja projektowanych przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na siedliska oraz gatunki, dla których ochrony został powołany Wielkopolski Park Narodowy i obszary Natura 2000. Planowany parking publiczny dla obsługi stacji kolejowej „Szreniawa” zrealizowany zostanie na terenie użytkowanym rolniczo, położonym przy granicy obszarów chronionych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej. Budowa parkingu wraz z układem komunikacyjnym nie spowoduje zmiany stosunków wodnych panujących w ich otoczeniu. W związku z tym nie ulegną pogorszeniu warunki siedliskowe oraz warunki rozwoju szaty roślinnej. Jedynym możliwym oddziaływaniem antropogenicznym uruchomienia nowego parkingu może być oddziaływanie w zakresie emisji hałasu, który może płoszyć zwierzęta. Wskazać jednak należy, iż w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego parkingu funkcjonuje już plac postojowy służący obsłudze Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

W odniesieniu do celu ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego należy stwierdzić, iż obszar opracowania nie stanowi typowych form naturalnego środowiska przyrodniczego, w tym najbardziej wartościowych formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych. Siedlisko w obrębie obszaru opracowania położonego w granicach obszaru chronionego stanowi użytkowane rolniczo grunty orne, wykorzystywane do uprawy roślin zbożowych, a tym samym nie warunkuje istnienia żadnego gatunku roślin i zwierząt będących celem ochrony obszaru.

Obszar opracowania ma jedynie znaczenie jako okresowe żerowisko dla ptaków przemieszczających się, w związku z istnieniem w jego granicach upraw rolnych (zboża). Na podstawie zebranych informacji stwierdza się, że tereny objęte projektem planu miejscowego nie są miejscem lęgów, zimowania oraz postoju dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w granicach obszaru Natura 2000. W granicach projektowanego parkingu nie występują siedliska stanowiące przedmiot ochrony, a także siedliska kluczowe dla lęgów, pierzenia i zimowania gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz miejsc ważnych dla postoju wymienionych gatunków ptaków w okresach ich migracji. W związku z tym stwierdza się, że projektowane przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów Natura 2000, gdyż nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki stanowiące cel ochrony tych obszarów oraz nie wpłynie negatywnie na liczebność gatunków stanowiących cel ochrony tego obszaru, a także nie spowoduje likwidacji lub zmniejszenia powierzchni siedlisk, które stanowią przedmiot ochrony lub mają znaczenie dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000. Wynika to między innymi z lokalizacji przedmiotowych terenów przy granicy analizowanych form ochrony przyrody, w sąsiedztwie terenów zagospodarowanych i użytkowanych na cele komunikacji drogowej i kolejowej. Tereny nie mają ważnego znaczenia dla migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej dzikich gatunków zwierząt, gdyż nie pełnią one funkcji ostoi faunistycznej. Obszar ten nie jest siedliskiem chronionym, nie stanowi on najważniejszego żerowiska dla ptaków, a aktualne użytkowanie powierzchni ziemi nie ma istotnej wartości przyrodniczej i nie wyróżnia się niczym szczególnym w stosunku do otoczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu miejscowego nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, ani też nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, tj. nie spowoduje zagrożeń dla typowych form krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych, a także związanych z nimi zwierząt. Wśród istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony nie wskazano rozwoju systemów komunikacji. Na analizowanym obszarze nie zinwentaryzowano siedlisk i gatunków chronionych, a potencjalne zagrożenia sprowadzają się przede wszystkim do rozwoju zabudowy, zanieczyszczeń wód i presji turystycznej.

Następnie przeprowadzono analizę przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym na: różnorodność biologiczną oraz zmiany pokrywy roślinnej i świata zwierzęcego, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, powierzchnię ziemi łącznie z glebą, krajobraz, klimat (w tym klimat akustyczny), zabytki, zdrowie ludzi i dobra materialne oraz pola elektromagnetyczne.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie na środowisko odbywać się będzie na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym na następujące komponenty środowiska:

- Zgodnie z ustaleniami planu miejscowego nie należy spodziewać się znaczących i niekorzystnych przekształceń szaty roślinnej. Powierzchnia obszarów opracowania z przyrodniczego punktu widzenia nie jest szczególnie cenna – stanowi ona tereny kolejowe, komunikacyjne, mieszkaniowo-usługowe i rolnicze całkowicie zmienione przez człowieka, nie występują tu żadne chronione czy rzadkie gatunki. Wobec powyższego przewiduje się, że zachowanie dotychczasowych funkcji terenów kolejowych, usługowych i mieszkalnych oraz wyznaczenie położonych w otoczeniu przystanków i stacji kolejowej nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w Plewiskach oraz terenów usług sportu i rekreacji w Szreniawie, a także wprowadzenie planowanego przeznaczenia terenu pod realizację parkingów publicznych dla obsługi przystanków i stacji kolejowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą spowoduje relatywnie niskie straty przyrodnicze.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego nie wpłynie w sposób bezpośredni i stały na warunki bytowania drobnej zwierzyny. Zainwestowanie przestrzeni oraz postępująca urbanizacja ograniczyły tu faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przystosowanych do takich warunków życia. Są to głównie drobne ssaki, ptaki i owady. Obszary nadal będą pełnić funkcje związane z transportem kolejowym, a tym samym uchwalenie planu miejscowego nie spowoduje powstania nowych, istotnych źródeł oddziaływań na świat zwierząt.
- Na obszarach objętych planem miejscowym nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z występowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, takich jak np. obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych. Występują natomiast ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikające bezpośrednio z funkcjonowania linii kolejowych, związanych przede wszystkim z oddziaływaniami akustycznymi i koniecznością bezawaryjnego funkcjonowania transportu kolejowego, oraz wynikające z występowania pasa technicznego linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.
- W wyniku realizacji ustaleń planu nie należy spodziewać się znaczących wpływów na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Przewiduje się zaopatrzenie w wodę wyłącznie z sieci wodociągowej, co jest istotne z punktu widzenia ochrony zasobów wód podziemnych. Odprowadzanie ścieków odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej (do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza terenem objętym planem), z dopuszczeniem odprowadzania ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, do czasu budowy kanalizacji sanitarnej. Korzystnym działaniem dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych będzie zmniejszenie odpływu wód opadowych i roztopowych z terenów objętych planem miejscowym. Wprowadza się nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, a do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych. Takie działanie będzie miało długoterminowe, pozytywne i pożądane skutki dla środowiska
- Na skutek realizacji ustaleń planu miejscowego nie prognozuje się znaczącego wzrostu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Oddziaływanie ustaleń planu na powietrze atmosferyczne będzie uzależnione od zastosowanych systemów grzewczych oraz natężenia ruchu pojazdów na drogach powiatowych i gminnych. Ze względu na ochronę powietrza wprowadza się nakaz wytwarzania energii dla celów grzewczych wyłącznie przy zastosowaniu urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii.

- Realizacja projektowanych parkingów publicznych dla obsługi przystanków i stacji kolejowej oraz nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych będzie powodować przekształcenia powierzchni ziemi, naruszenie profilu glebowego, wykonywanie wykopów, przemieszczanie mas ziemnych o charakterze oddziaływania bezpośrednim, pośrednim i stałym stosownie do powierzchni miejsc postojowych. Istotnym zjawiskiem będzie także uszczelnienie powierzchni ziemi w obrębie części terenów w sąsiedztwie powstających obiektów. Trwałe uszczelnienie nastąpi także w przypadku rozbudowy dróg, dojeżdż i dojazdów. Lokalizacja sieci infrastruktury technicznej na terenach komunikacji zmniejszy zasięg przekształcenia powierzchni ziemi w ich otoczeniu.
- Na skutek realizacji ustaleń planu wprowadzenie nowych parkingów publicznych w sąsiedztwie terenów kolejowych nie zmieni w istotny sposób dotychczasowego charakteru krajobrazu. Nie prognozuje się tu budowy nowych obiektów kubaturowych. Na pozostałych terenach nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa oraz obiekty sportowo-rekreacyjne wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną realizowane będą w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. Z czasem wprowadzona zieleń przydomowa i izolacyjna przestłoni widok nowej zabudowy.
- Realizacja ustaleń planu miejscowego nie spowoduje negatywnych oddziaływań na zabytki. Zapisy w ustaleniach planu wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu, tak by zachować prawidłowe funkcjonowanie elementów środowiska kulturowego. W zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Plewiska, oznaczonego na załączniku nr 1, ustalono nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Dzięki tym działaniom realizacja planowanej inwestycji przyczyni się do zbadania zasobów kulturowych i ewentualnego podjęcia odpowiednich zabiegów zabezpieczających. Nowe przedsięwzięcie, z uwagi na lokalizację oraz charakter oddziaływania na środowisko nie będą miały wpływu na zabytki chronione znajdujące się na obszarach sąsiednich. Ponadto plan miejscowy, w zakresie ochrony zabytków w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, wprowadza nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków, nakaz uzgodnienia wszelkich prac budowlanych i konserwatorskich prowadzonych przy obiektach zabytkowych z Powiatowym Konserwatorem Zabytków oraz nakaz zachowania historycznej nawierzchni kamiennej na obszarze stacji kolejowej „Szreniawa”. W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego w granicach obszaru objętego planem w miejscowości Szreniawa, oznaczonego na załączniku nr 3, ustalono zakaz lokalizacji dominant wysokościowych o wysokości równej lub większej niż 15 m n.p.m. oraz zakaz lokalizacji urządzeń technicznych niezwiązanych z funkcjonowaniem i obsługą stacji kolejowej.
- W ustaleniach planu wprowadza się obowiązek ochrony przed hałasem i zapewnienie standardu akustycznego. Na obszarze objętym planem wskazuje się teren podlegający ochronie akustycznej, dla którego ustala się obowiązek zachowania określonych w przepisach odrębnych, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Skutkiem realizacji ustaleń planu będzie pojawienie się nowych źródeł hałasu nieuchronnie związanych z urbanizacją. Zmiana użytkowania związana jest z wprowadzeniem parkingów publicznych służących obsłudze przystanków i stacji kolejowej oraz wyznaczeniem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej oraz terenów usług sportu i rekreacji. Na etapie prognozy nie można przewidzieć wielkości emitowanych z tych terenów zanieczyszczeń i oddziaływań akustycznych. Taka realizacja wymaga zastosowania rozwiązań technicznych, które gwarantują dotrzymania standardów jakości środowiska na terenach podlegających ochronie akustycznej.

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki nie wywoła znaczących oddziaływań na obszary objęte ochroną prawną, w tym przedmiot i cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność i spójność.

W odniesieniu do celu ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego należy stwierdzić, iż obszar opracowania nie stanowi typowych form naturalnego środowiska przyrodniczego, w tym najbardziej wartościowych formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych. Siedlisko w obrębie obszaru opracowania położonego w granicach obszaru chronionego stanowi użytkowane rolniczo grunty orne, wykorzystywane do uprawy roślin zbożowych, a tym samym nie warunkuje istnienia żadnego gatunku roślin i zwierząt będących celem ochrony obszaru.

Obszar opracowania ma jedynie znaczenie jako okresowe żerowisko dla ptaków przemieszczających się, w związku z istnieniem w jego granicach upraw rolnych (zboża). Na podstawie zebranych informacji stwierdza się, że tereny objęte projektem planu miejscowego nie są miejscem lęgów, zimowania oraz postoju dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w granicach obszaru Natura 2000. W granicach projektowanego parkingu nie występują siedliska stanowiące przedmiot ochrony, a także siedliska kluczowe dla lęgów, pierzenia i zimowania gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz miejsc ważnych dla postoju wymienionych gatunków ptaków w okresach ich migracji. W związku z tym stwierdza się, że projektowane przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów Natura 2000, gdyż nie wpłynie negatywnie na siedliska i gatunki stanowiące cel ochrony tych obszarów oraz nie wpłynie negatywnie na liczebność gatunków stanowiących cel ochrony tego obszaru, a także nie spowoduje likwidacji lub zmniejszenia powierzchni siedlisk, które stanowią przedmiot ochrony lub mają znaczenie dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony na obszarach Natura 2000. Wynika to między innymi z lokalizacji przedmiotowych terenów przy granicy analizowanych form ochrony przyrody, w sąsiedztwie terenów zagospodarowanych i użytkowanych na cele komunikacji drogowej i kolejowej. Tereny nie mają ważnego znaczenia dla migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej dzikich gatunków zwierząt, gdyż nie pełnią one funkcji ostoi faunistycznej, Obszar ten nie jest siedliskiem chronionym, nie stanowi on najważniejszego żerowiska dla ptaków, a aktualne użytkowanie powierzchni ziemi nie ma istotnej wartości przyrodniczej i nie wyróżnia się niczym szczególnym w stosunku do otoczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu miejscowego nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, ani też nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na cele ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, tj. nie spowoduje zagrożeń dla typowych form krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych, a także związanych z nimi zwierząt.

Nie mniej każde ustalenie planu będzie miało wpływ na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Będzie on krótkotrwały, długotrwały, bezpośredni, pośredni, stały, często pozytywny.

Plan wprowadza szereg ustaleń (rozwiązań) zapewniających ochronę elementów środowiska przyrodniczego:

- wzbogacenie terenów biologicznie czynnych (poprawa bilansu terenów zieleni) m.in. poprzez: ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na terenach przewidzianych pod zainwestowanie na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, określony udział powierzchni biologicznie czynnej, co zapewnia zachowanie pokrywy glebowej na znacznym obszarze, a także wprowadzenie zieleni wysokiej i niskiej o charakterze ochronnym, izolacyjnym, ozdobnym,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych m.in. poprzez: nakaz odprowadzenia ścieków do kanalizacji sanitarnej, a do czasu budowy kanalizacji sanitarnej dopuszczono odprowadzanie ścieków do szczelnych, atestowanych zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą wywożone przez koncesjonowanego przewoźnika do oczyszczalni ścieków lub punktu zrzutu ścieków, nakaz docelowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, na warunkach określonych przez zarządcę sieci, a do czasu realizacji sieci kanalizacji deszczowej lub w przypadku braku możliwości technicznych podłączenia do sieci, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych z możliwościami funkcji odparowującej i rozsączającej, z uwzględnieniem przepisów odrębnych,
- ochronę powietrza atmosferycznego poprzez wprowadzenie nakazu wytwarzania energii dla celów grzewczych oraz dla potrzeb technologicznych wyłącznie na bazie urządzeń charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji, z dopuszczeniem odnawialnych źródeł energii,

- ochronę powierzchni ziemi m.in. poprzez: ograniczanie uszczelniania terenu, ustalając minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co przyczyni się do bezpośredniego zasilania wód gruntowych danej zlewni,
- racjonalne gospodarowanie odpadami poprzez nakaz gromadzenia i zagospodarowania odpadów zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz przepisami odrębnymi,
- racjonalne zagospodarowanie mas ziemnych poprzez nakaz wykorzystania mas ziemnych, spełniających standardy jakości gleb lub ziemi, uzyskanych w wyniku prac ziemnych na terenach ich powstawania do ukształtowania terenu, w tym dla urządzania zieleni towarzyszącej inwestycjom oraz dopuszczenie usuwania nadmiarów mas ziemnych poza obszar planu zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ustaleniach planu zaproponowano także rozwiązania mające na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko dotyczących ochrony przed hałasem i zapewnienia standardu akustycznego poprzez nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

W kwestii zapobiegania i ograniczania innym skutkom zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałaniu poważnym awariom zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [24], nie wolno budować tu zakładów stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenia występowania poważnych awarii.

Wprowadza się ponadto zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych z wyjątkiem inwestycji celu publicznego. Dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko nie może wpłynąć negatywnie na kształtowanie jakości środowiska. Dla takich przedsięwzięć powinien zostać wykonany raport o oddziaływaniu ww. przedsięwzięcia na środowisko, który określi zasięg negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska i skuteczne sposoby jego przeciwdziałania.

W części 11 odniesiono się do rozwiązań w stosunku do rozwiązań zawartych w planie miejscowym oraz zagadnień dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Ze względu na brak znaczących oddziaływań na obszary cenne przyrodniczo, w tym obszary Natura 2000 oraz integralność tych obszarów (przeprowadzona analiza wykazała, że ustalenia planu miejscowego zapewniają właściwą ochronę środowiska przyrodniczego na terenach objętych opracowaniem położonych w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego i jego otuliny oraz obszarów Natura 2000, minimalizując ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia) nie zachodziła konieczność przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki. Podczas sporządzania projektu dokumentu nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Po zrealizowaniu ustaleń planu miejscowego, proponuje się monitoring z zastosowaniem metody wskaźnikowej:

- system unieszkodliwiania ścieków (2 razy w roku),
- przeglądy eksploatacyjne urządzeń oczyszczających w przypadku zrzutu oczyszczonych wód opadowych i roztopowych (2 razy w roku),
- równoważny poziom hałasu LAeq w porze dziennej i nocnej dla linii kolejowej – raz na rok.

Gmina Komorniki nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami innych państw i nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Reasumując, realizacja ustaleń planu polegająca na budowie parkingów publicznych służących obsłudze przystanków kolejowych „Poznań Junikowo” i „Wiry” oraz stacji kolejowej „Szreniawa” nie powinna przyczynić się do pogorszenia jakości środowiska obszarów objętych projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki.

Uchwalenie planu miejscowego przyczyni się do stworzenia niezbędnych podstaw planistycznych dla realizacji programu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”, a w dalszej perspektywie do utworzenia systemu zintegrowanych węzłów przesiadkowych, wyposażonych w infrastrukturę niezbędną dla obsługi podróżnych, której skutkiem będzie poprawa integralności obszaru metropolitalnego poprzez rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego stanowiącego alternatywę dla indywidualnych form

transportu. Budowa Poznańskiej Kolei Metropolitalnej przyczyni się do zwiększenia dostępności poszczególnych obszarów, zmniejszenia obciążenia sieci drogowej i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

13. ZESTAWIENIE MATERIAŁÓW WYKORZYSTANYCH PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY

1. Agrochemiczne badania gleb Wielkopolski w latach 2000-2004. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu Biblioteka Monitoringu Środowiska, Poznań 2005 r. [1]
2. Balcerkiewicz St., Wojterska M. 1993 – Filokompleksy krajobrazowe i ich znaczenie w studiach nad koncepcją sieci wieloprzestrzennych obszarów chronionych Środkowej Wielkopolski – Badania Fizjograficzne nad Polską Zach. PTPN T. XLII seria B Poznań. [2]
3. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce 2013. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa Internetowa baza danych www.pig.gov.pl [3]
4. Jendrośka J. Bar M. 2005 – Prawo ochrony środowiska Podręcznik, Centrum Prawa Ekologicznego, Wrocław [4]
5. Komputerowa mapa podziału hydrograficznego Polski MPHP (wersja październik 2007) [5]
6. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014. Uchwała Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. [6].
7. Matuszkiewicz J. M. 1993 – Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, PAN Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Prace Geograficzne nr 158 Wydawnictwo PAN [7]
8. Ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2010 roku Inspekcja Ochrony Środowiska Biblioteka Monitoringu Środowiska Warszawa 2010 [8]
9. Opracowane ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Komorniki. Poznań 2015 [9]
10. Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM) [10]
11. Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, Uchwała Nr XXV/440/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r. [11]
12. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego – WBPP Poznań 2010 r., Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. Nr XLVI/690/10 [12]
13. Polityka Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 [13]
14. Prognoza oddziaływania na środowisko Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego WBPP Poznań 2010 r. [14]
15. Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020. WBPP Poznań 2012 r. [15]
16. Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020. Poznań 2013 r. [16]
17. Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020. Uchwała Nr XXII/580/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 września 2016 r. [17]
18. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Biblioteka Monitoringu Środowiska Poznań 2014 r. [18]
19. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Poznań 2016 r. [19]
20. Strategia rozwoju gminy Komorniki na lata 2013-2020, Komorniki 2013 [20]
21. Woś A. 1994 - Klimat Niziny Wielkopolskiej Wydawnictwo Naukowe UAM Poznań [21]
22. Zaktualizowana Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020 r. (Uchwała Nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.) [22]
23. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki, Uchwała Nr LII/348/2010 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 października 2010 r. z późn. zm. [23]
24. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 ze zmianami) [24]
25. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zmianami) [25]
26. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zmianami) [26]
27. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zmianami) [27]

28. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 909 ze zmianami) [28]
29. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 469) [29]
30. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zmianami) [30]
31. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 202 ze zmianami) [31]
32. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 ze zmianami) [32]
33. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446) [33]
34. Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. Nr 106 poz. 1537 ze zmianami) [34]
35. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1688 ze zmianami) [35]
36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1800) [36]
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112) [37]
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395) [38]
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w Środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192 poz. 1883) [39]
40. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202) [40]

